

Iepthahs ende zijn eenighe dochters. Treur-spel

Abraham de Koning

bron

Abraham de Koning, *Iepthahs ende zijn eenighe dochters. Treur-spel*. Paulus van Ravesteyn,
Amsterdam 1615

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/koni001ieph01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

**d'Eer-waerdighe, Kunst-lievende, Hoofden of Regeerders, der
Brabandsche Reden-Rijck-Camer (genaemt) 'tWit Lavendel.**

Midtsgaders:

Alle de Beminders der selver Bloeme.

ICK en hadde noyt gedacht Achtbaere ende Konst-lievende *Hoofden* en *Beminders*, dit mijn U. E. opgedraghen en toeghe-eyghent Treur-spel, in lichten dach door den Druck yeder een ghemeen te maken: Maer twee oorsaken oft redenen hebben ons hier toe beweegt: d'eerste is, het begrijpt in sich verscheyden Leeringen, (neffens eenso heelseltsame bedenckinge niet, tusschen desen Jootschen handel, en den onsen begraven, onder den Regel onses Toonneels:

*Vereenicht Land gedenckt: Als 'tGeluck op 'thooghst comt vleyen,
So mocht de Vrije-Maeghd haer Maeghdom wel beschreyen. Iudicum 11.*

Iephtah vertoont het Beeld van een kloeckmoedich Veldt-Heer, strijdt voor den waren Gods-dienst, en waeght zijn Ziele voor de vrywordinge der Joden, vind sich uyt een opgeworpen Capiteyn der Roovers, een Hooftman en Richter der Israeliten, siet, de grootste veranderinge (of Zieldroefste geschiedenis) van zijnen tijt: Onwettich geboren, uyt eere verstooten, wederom aengenomen zijnde, en op't hoogste verheven, valt te schielick door een zotte belofte, uyt alle opgehoopte blyschap en glory, in een al te bitteren ongeluck. Somma, in hem is aen te merken, een levendige schilderije van d'ongestadicheyt deser bedriegelijcker Werelt. Ende gelijk *Isaack* (voor alle Godvruchtighe *long-*

mans) is een Spiegel van waere kinderlijcke gehoorsaemheyd, tot Gode en zijn Ouders. Soo ist dese *Iepthahs* Dochter, voor alle *Maeghden*, die haer Vader so vrywillich gehoorsaem was, (ia selfs en 'tgene dat teghen de natuer, en 'tGoddelijck woordt streed) u leerende (O Dochters) wat ghy schuldich zijt te doen, in tgeen dat Gods woort en het Vaderlijck recht vereyst. Maer of *Iepthah* een onbesneden gheweest is, buyten de Ghemeynte Israels, en oft hy zijn Dochter gheoffert heeft, oft op wat wijze, waer over selfs eenighe treffelijcke geleerde twijffelen, wy laten haere achtbaerheyd in waerden, een yeders van ghevoelen, en houdent daer voor, na de oversettinge by *I. Liesveld* gedruckt, (en met de waerheys reden best over een comende) dat hy haer doode, als hy geseyd hadde, en dat hy oock niet vreemt en is geweest van de *Israelitische* Kercke, blijkt hier uyt, dewijl den Apostel hem mede onder de geloovigen telt, *Heb. 11. 32.* dits de eerste Reden. De tweede is dese: Wy sien dat de Rijn-const hedensdaegs opstijght tot grooter eere, als voor heene geweest is, (of in sonderheyd tot sulcke volmaecktheyt en suyverheyd) tot welcken arbeyt wy hoochlijck danck weten, de Zin-rijckste Poeten, oft Rijmers van onsen tijt, als *D. Allegonde, D.V. Koornhert, H.L. Spiegel, K. van Mander, D. Heinzius, P.C. Hooft*, die de *Musen* hebben geoordeelt te wesen ('tgeen zijn Name medebrengh) '*Hooft der Poëten*. Dese ende eenige andere, hebben met haere Spelen, Ghedichten en Liederen, behaelt, ende behalen een onsterffelijcke naem, tot eere en cieraet, der verdruckte, en gheen uytheems-woort-behoevende-Nederduytsche Tale. Dese alle seg ick: Hebben my met haere Rijmerijen (Leer-gierigh zijnde) opgeweckt, dat ick door 'tversoek van mijne goede kennisse, my liet raden, (met *Apelles*) dese mijne onvolmaekte *Venus*, ten toon te stellen, maer

*Kon ick hooren, schuyl in stilt,
Wat de Schoeyer al bedilt.*

ick mocht (oft gebeurden) op een ander tijt, mijn werck verbeteren, nae 'tspreckwoort: *Berispt leert wel.* Doch tegen de Streel oft Straet-Dichter *Momus*, en can oft en wil ick my niet be-

schermen. Met sulcken begeerte en lust, als 'tspel ghesien en ghehoordt is E.V.
Hoofden en Constlievende *Beminders* wilt het Lesen, 'tis volcomelijck het uwe,
'tversoect veylich te rusten onder de Vleugelen van uwe Toesicht. d'Almogende,
verleene V. E. V. gheduyrighe gesontheyd, en een ghelucksalich lang leven. *Vale*.
In Amsterdam, den 20. Meert. 1615.

U. E. allen dienstwilligen Dienaer
A. de Koningh.

Sonnet

Evripides voor langhs dede al d'Aenschouwers weenen
Doen *Iphigenia* bebloeden zijn Toonneel,
En als een schoone Bloem van haren groenen steel
Geblixemt nederviel, gelijk een schauw verdwenen:

Doch *Koning* doet niet min wanneer hy't oud voorhenen
Droef Schouw-Spel ons vernieut, en 'tMaegdelijcke bloed
Van *Iepthahs* weerdste pant, uytstort als eenen vloed,
Dan stervet al met haer, dan bersten schier de steenen.

Zoo werd een oud geschicht vergetelheyt ontogen,
En levend' wederom gebootst voor yders oogen,
Zoo een uytheemsche daed met onze stof bekleed.

Treur-speler! o ghy had ons iammerlijck verraden,
(En doen de tranen van ons bleecke wangen dwaden)
Als ghy dien witten hals met een scherp Stael doorsneet.

I. V. V.

Eer-dicht.

*GHelyck den dapp'ren handt des Maalders Taeffereelden
Den Agamemnons Moordt, vermengt met wijn en bloedt:
So dat het oogh verschrack, en keef tegen 'tgemoeft,
Oft' twesen was of schijn van Ameloose Beelden.
O Koning! van gelijk so twisten en krackeelden
De zinnen onderlingh, van de geheele stoet
En menichte des volx in grooten overvloet
Oft' spel of errenst was dat hier u Iephthah speelden;
Als met de Vaders handt de Dochter werd' onthoof
Doen wierd' de schaduw voor het eygen stuck geloof
Van 'tWrouwelijcke hart dat buys van medelien
Haer tedre traanties swalp. Doch ghy, O Koning treedt
Den Koning David na: dien heyligen Poët
Die Geestlijck heeft gedicht veel schoone Rijmerijen.*

GARBRANDT BREDERO.

't Kan verkeeren.

Klinck-veers

G'Lijck Nyls Spreng-Adel 'tgansch *Egypten* vruchtrijk voed,
Aest ons dijn milde geest, O Reed ners kloeck beschrijven,
En vroomt der vromen deughd ter Heyl, *Volstandich blijven*
Ten uysterst, 'taertsch verwint, als vry-Heer van 'tGemoet.
Comt spiegelt, laeft 'sgeeft dorst uyt s'*Konings* suyvre vloet,
Die d'vaste *Waerheydt mindt*, geen tijts schae laster drijven.
Siet op't gehoorsaem, laet geen eygen waen verstijven
'tWeetgier vernuft, u schult aen Gode doch voldoet.
De *Geliaditsche* Maeght vrywillich treet ten Offer
Op deuchts toets, waere feest. En zijt int minst niet sloffer
Na 'theylich Altaer, waer volmaeckte rust en eer
Heur marber-blaeu-gewelft, ontspant vol heerlijkheden,
Zijnde verrijckt, wel die, hier 'tswerrelts so vertreden,
Staende gelaeten, ons almachtigh Vorst en Heer.

IAN SIEUERTSEN KOLM.

Bemint de Waerheydt.

Voor-Reden.

ALso de Joden van den Eenigen God *Israels* afgevallen waren, door hare hoererije, met de Afgoden der *Philistijnen* en *Ammonyten*, diese hart drucken, en hun noch met een tegenwoordich Heyr leger verschricken, in dien angst en noot, soekense wederom den Alhelpende en Almoghende GOD, diese bestraft en hare sonden (soo wy wanen door een Propheet) voor ooghen stelt. Maer also zy ernstich aenhouden, door Gebeden en wercken der boetveerdicheyt, verwerpene al hare afgodische Beelden. Soo beraden hun de outste der *Geliaditers* (speurende noch de groote liefde en barmherticheyt *Godes* t'hunwaerts) en al soo't oock den hooghen noot vereyschste, sy willen de *Ammonyten* 'thooft bieden, (met hulpe der Bondtgenooten), naest de Hemelsche bystant. Halen derhalven uyt den lande *Tob* hunnen uytgestooten en veriaeghden *Iephtah*, de sone *Geliadts* een strijdtbaren Man zijnde (doch onwettigh geboren.) Desen doen zy Eet van ghetrouwicheyd, hulden hem voor 'tvolck, en setten hem tot een Hooft en Rechter over Israel te *Mispa*. *Iephtah* inden aenvangh zijnder regeringe sent ten eersten en ten tweedemaal Boden aenden Koningh der *Ammonyten*, vragende de oorzake en waerheys Reden, die hy heeft om Israel te beoorlogen? daer hy d'eerste mael Reden van schijnt te gheven. Doch ten tweeden mael int minste (als verhart zijnde door zijn ghewaent recht) en wil de Reden noch de waerheydt hooren noch aennemen.

Dies *Iephtah* in yver God soeckende (die hy de sake opdraeght) en de Geests Gods verkrijgende. Treckt door 'tgeheele Lant *Geliadts*, en d'omligghende Steden, versamelt een groot Heyr, en comt zijnen en Jsraels vyandt onder d'oogen. Doch uyt eenen onbedachten yver en brandende begeerte om den so gewenste Zege, belooft hy God de eerste die in zijn wederkomst (na de overwinninge) hem te ghemoet comt (uyt zijn Huysdeure) toe te heyligen, tot een Brant-offer: Hier op trekt hy voorts en hy slaet de *Ammonyten* van *Aroer* tot *Minnith*, eenen seer grooten slach, en vercrijght een heerelijcke Zeghe, waer in hy twintich steden verovert. Maer laes! zijn vreuchde en blyschap over dese overwinninge, verkeerde haest in al te groote droefheyt: Siet, als hy zijn huys naderde: so ontmoet hem de eerste, zijn eenige Dochter met Reyen en Tamborijnen (na de wijze der Jootsche Maeghden.) Waer om desen verheven Krijsch-helt zijn kleederen verscheurt, zijnde in zijn Ziele beroerdt, en roept met bedeckte woorden: Dat dit gheval haer Treur-spel veroorsaecte, beklagende zijn eygen dwaesheyt: Maer de Godvruchtige Dochter, betoont Gode en haer Vader ghehoorsaemheyt, ja wil dat hy de woorden zijns monts volbrenge, dewijle de belofte Gode, maer gheen Menschen ghedaen en is: Versoeckt daer

over twee Maenden tijds aen haer Vader, om met haere *Ghespeel Maeghden* haer Maeghdelijckheit te beweenen, op alle Bergen Jsraels, twelck hy haer vergunt: En nae den gesetten tijt wederom comende, so doet hy haer, als hy beloofd hadde.

Wat voorder hier aen ontbreeckt, sal de Graeg-lustige-aenschouwer in de Handelinghe, naer kleyn vermoghen, voldaan worden. Gunt ons maer stilte, in 'tgheen de *Lavendels* VYT LEVENDER IONST vertoonen, en behoudt voor u selven een onpartidigh en bescheyden Oordeel.

Persoonagien.

Ioden.

CHOOREN.

IEPHTHAH, *Hoofman.*

THOLA } *Outste.*

ZAREZAR } *Outste.*

ISRAEL } *Rey.*

IVDA. } *Vrou.*

PROPHEET

MIRIA } *Iephthahs Doch.*

SILPA } *1. 2. Maeg. Gespelen.*

KNECHT. } *Geliaditers.*

GEVANGHEN } *Geliaditers.*

1.2.3. BODEN. } *of Gesanten.*

HERDER

LEVYT.

TROCHAEVS

FAME } *of 'tGeruchte.*

BODE } *of Trompetter.*

Ammoniten.

AMMON } *Koning.*

SINESIVS. } *Hoofman.*

SERACH. } *Raet*

ZIZIPHVS } *onder Hoofm.*

BODE.

Vierling

Den Drucker tot de

RYM-RYMERS so ghy vindt een Foutjen hier en daer
Gheschreven, of misdruckt, of Woorden wat te quastigh,
Dat ARGVS weder quam, 'k acht dat hy't nau gewaer
En wirt (veel mijn de PARS,) dus valt ons niet te lastigh.

P. van Ravesteyn.

Iephthahs Ende zijn Eenighe Dochters trevr-spel.

Eerste Handeling. I. Vytcomste.

AMMON Koning, SINESIVS Hoofman, SERAH Raedt.

AMM.

ICK AMMON die mijn Hoofd met *Ophyr's* goudt becrans,
Bral met mijn heerlickheydt, en gloryrijcken glans:
De Rijck-staf die de Goon my peirlen in de handen,
Ghebied en heerst so wijt tot *Traconitis* lande.
Het Purpur dat mijn leên so Konincklyck becleet,
Weerstraelt de ronde Son int Middach-schijnsel heet:
Den Marmer-vloer waer op dees' bree Tapyten beeldich
Gespreyd zijn voor mijn Troon, bewysen self hoe weeldich
Den grootsen *Ammonyt* sich in't verweend gebou
Wel als een aertsen god der goden roemen sou.
So wijt als *Iabocx* Beeck zijn Kristalynen stroomen
Te kronck'lich went en buyght: 'kheb by my voorgenomen
Dat ic mijn Lust-hof hou noch by 'tIordaens *Ephra*,
G'lyck ic by wylen doe in *Phyladelphia*.
O Wijsgier leerdy ons geen Koning wert doorluchtich,
Geroemt noch aengebeên, ten sy hy leeft Godvruchtich!
Heeft oyt Manhaftigh Prins, geboortich eel van Bloet
De goden so gedient, gelyc als *Ammon* doet?
Ic Offer en ic rooc op't plat van mijn Altaren,
Ic doe het Heylich Vyer ter lichter Wolcken varen;

d'Inheemsche zijn gewoon, ziel-vreuchdich met hun stem
 Te wenschen Heyl en g'luck mijn purp're *Diadem*:
 d'Uytheemsche verr' en wijt, eerbiedich voor mijn voeten
 Met Konincklijck geschenck, mijn aengesicht begroeten.
 Alleen halstarrich boos, verneem ick zijn de Ioën,
 Een vreemt verschoven volck, die nu de hooge goën
 En my hun rechte Prins: (ô trilt vergulde *Astren*!)
 t'Onwaerdich en te sno beginnen stout te last'ren.
 Ick sweer by *Iovis* Troon, de Ioden of d'Hebreën
 Die hier te *Geliad* zijn, of aen de Iootsche Zeën
 In *Gad*, by *Iabocx* beeck en *Arnons* hooge berghen,
 Verleer ick Prins en goën te last'ren en te terghen.
Galaads dubb'len top, en noch die van *Sineyr*
 De grensen van mijn rijck, daer wil ick dat mijn het heyr
 Uyt *lair* opwaerts treckt na *Gerasener* strande,
 En die mijn Schepter eert, by d' *Arabische* zande.
 'tRijck *Zoba*, en 'tlant *Hus*, 'tlant *Adrah* weygert my
 Geen will'ge dienstbaerhey, en die aen d'ander zy
 Van *Coele-Syrien* heerst, die is tot my genegen.
 Alleen streeft my een hoop van cryg'le Ioden tegen;
 Dit hert-geneckte rots 'tis wonder en wat vreems!
 Een slaefs *Egipts* geboeft, een volck so wijt uytheems,
 Als uyt 't*Caldeesche Vr*, verdruckt in slavernijen,
 Soeckt door hun muytery mijn hoocheyt te bestrijen.
Pharáo is mijn vrient, en *Helipolis* Vorst,
 Hoe preuts hy is in't heyr, my noyt bestrijen dorst:
 In't Zuyd d' *Amalechit*, en *Moabiters* willen
 In't minst hun Pijlen meer op d' *Amoniters* spillen.
 Alleen dees Ioden zijn't, die wanen (so ic meen)
 Hun GOD is d'Heere selfs, die heerst en anders geen,
 Hy straft hun na verdienst, (sy willen't graeg belijen)
 En soecken lijf en ziel Hem wed'rom toe te wijen.
 Help *Camos*! Help mijn *Heyl*! voor wiens Beeld dat ic kniel;
 Komt stort dit hoofd'loos volck in haer onnut gekriël!

So hoeft zijn Majesteyt geen man daer om te waghen,
 Dewijl sy hebben lust (soo't schijnt) te zijn verslagen.
 Gelijck den luijen knecht, die teder licht verwijft,
 Een Ioncker worden wil, en dertelheyt bedrijft;
 Also heeft Israel door knechtelijcke weelde,
 Een strafbaer quaet begaen, als 'tbreecken van mijn beelde,
 Tot laster van ons Goon, en d'alderhoochst' *Iupijn!*
 En van mijn groote Kroon, by hun geschiet most zijn!
 Ha goddeloos bedrijf! Wat soeckty slaefsche slaven
 Dan u geschapen Roe? Wildy de Braefste braven?
 Wildy den liefsten Broer, van onsen bloet-god *Mars*
 Trotseren in het Velt? So toetst zijn Harrenas!
Mulciber na zijn konst den Blixem heeft gedreven,
 In zijn gestaelden schilt, die niemant is gegeven
 Na out Natuer en recht te voeren als *Ammon*:
 Een Sone van *Iupijn*, en bloet vrient vande Son:
 In't Westen met u list ghy diefsche wijs ontslipten
 Den heerscher vande Nyl, en Scepter van *Egypten*:
 Ghy roemt dat 'tRoode Meyr sich scheyde haest van een,
 En vluchte als verbaest voor u gemoede treén:
 En dat de blau Iordaeen u solen niet dorst lecken,
 Wanneer men soveel duyst daer midden door sach trekken:
 Het wit gevlerckte Iacht, stond boven d'*Horizont*
 By *Capricorno* stil, wanneer u Hertoochs mont
 Sich opent, en beriep den *Wag'naer* in zijn dalen:
 En *Luna* door zijn beed' vertrat niet van haer palen.
 Ick kent, u GODT die heeft u crachtelijck bevrijt;
 Maer waer is u gedenck, dat ghy hem danckbaer zijt?
 Wy sien ons offer vyer styght na de hooghe Polen,
 Wy sien t'ondanckbaer volck verstooten inde holen,
 Gebogen en geknielt devotich van gelaet,
 Maer niet dat hun gesmoock op na den Hemel gaet.
 De goden sydy zat, wat soudens'u verhooren?
 Voor sulcken sondaers heeft ons *Iupiter* geen Ooren.

Maer ist dat uwen God sich dyner noch ontfarmt;
 Ic lever u den strijt siet dat hy u bescharmt.
Senesi, desen Rinck ontfanght tot Eeren-teecken
 Van Hooftmanschap, trect op en wilt ons smaetheyt wreecken,
 So wijt als *Benlamin*, *Iuda* en *Ephraim*
 Begrenst den *Philistyn* en wonen inde Schim
 Eens anders Rijck-en-Land door eygen waen vermetel,
 En sitten sacht en stil in d'Elpenbeenen Zetel.
 Benaut, bedruckt, benart hun Ziel door *Ammons* sweert,
 En door het hong'rich Vyer hun vaste Steén verteert:
 Gaet Legert u rontsom, en wilt het Land vernielen.
 Maer of sy noch verhert my niet te voet en vielen,
 So sal het vlugg' gerucht (na wijs en rijpen raet,)
 Dy Booden, wat u dan te doen of laten staet.

SINESIVS.

SINES.

Wien soud' in't minste niet groot Koning dienen willen
 Dijn Majesteyt? daer self de *Astren* voor u trillen.
 Onwaerdich is u knecht dijn goedertieren IONST,
 UYT LEVENDER Natuer, men siet *Bellonae* Konst,
 Wanneermen door haer Weet in vael bestoven Velden
 Den Vyand slaet en keert, met d'onverwonnen helden.
 Wie leyt 'tvierkantich Heyr aen *Mars* verwoede Rey?
 Dan die met dullen brand' in 'tdonderich geschrey
 Den Hemel kraecken doet, door *Iupijns* vlam te bootsen
 Op't krygel-moedich Rot; Als onlangs noch den grootsen
 En Al-verwinder quam (in't Oosten den *Sirier*)
 En stre met d' *Ammonijt* en wilden *Arabier*.
 Zijn Majesteyt rees op, gelyck men *Sol* siet klimmen
 Uyt *Thetis* vest, en rijt haest boven onse kimmen,
 En braeft den grooten AL met 'taldergrootste licht,
 'tGeen oyt den hoochsten GOD aen d'Hemel heeft gesticht.
 Ic seg also den *Nyl* d'Egyptse dorre Stranden
 Besproeyt, bedeckt, verdrinckt, tot inde Mooren-lande,

So sachmen d'*Amonyts* ontelbaer Heyr geswind
 Versamen, eer de Son ons d'halven dagh afwind,
 En eer m'*Aurora* sach haer roose kaecken blosen,
 Den preutschen *Ammonyt* het strijden had verkosen.
 Hy quam, hy streed, hy won, en druckte *Syriers* roem,
 En *Arabiers* door 'tsweert. Siet, g'lyck de *Lentsche* Bloem,
 Blyverwich soet van reuck, gepluckt men siet verslensen:
 Also en is niet meer van *Syriers* heyr te wenschen,
 Noch oock van d' *Arabier*, berooft van d'Eeren-kroon,
 Dan larellickx Tributyt den gulden *Ammons* Troon.

SERAH.

SERAH

Cieraet van onse Eeuw, en *Iupyns* liefsten Sone,
 Die wel als een Monarch dijn heerlickheydt condt toone,
 De Peirel-Roe die is een speeltuygh uwer hand,
 Wanneer ghy met een woort d'Uytheemsche volcken band,
 Zijn Majesteyt gebiet: de Krijghsluy sullen vechten,
 En by *Abelkeraén* Gedenck-*Tropheén* rechten,
 Hoe wijt den *Ammonyt* door zijn onsiechlick Heyr
 Doet vallen uyt de handt de Sweerden, Lans en Speyr,
 De Bogen hy verbreeckt, en dwingt de wapen-lieden
 Te luyst'ren na zijn woort, zijn Wetten en gebieden.
 O goon! wats voor u Prins een Adem-loos gespuys,
 Een krachteloos geswarm, by u meer als een gruys?
 By u ist Iootsch geslacht veel minder naer mijn wanen,
 Als dese handt vergaert des Hemels koele Tranen.
 Gelijk't niet mog'lick is dat ick de Sonne keer,
 Ofstut der Manen loop. Al even min of meer,
 Geen Reusen-strijt vermocht den Hemel te bestormen,
 Veel minder can d'Hebré u krachten niet ontformen.

Sines.

Nochtans ontsiende Prins, sy werden sno en vals,
 En soecken 'tSlaefsche Iock te scheuren van den hals.
 'Tgebries van *Ammons* Ross, can boeven waen niet schricken,
 Ten sy den Krijsch-godt doet geslepen sweerden blicken,

Ten sy den Wimpel swiert met krijgers roode vaen,
 En sal der Ioden trots noch ouden roem vergaen.
 So lang *Mulciber* niet smeeet d'*Ammonytsche* schilden,
 En sal des Koninckx God, die voor geen goden trilden
 Gewroken mogen zijn, en Israel gestraft,
 Wiens goddeloose tong' so vinnigh op ons blaft.
 O al vermogend heyl! met gulde woorden deftich
 Gebiet, ziet hier u knecht:

AMM.

De wrevel-moet die heftich
 Den redelijcken Mensch beroert, onstelt mijn geest;
 Ha, Lust tot rechte wraeck! So wie my niet en vreest
 In Woorden? Sal mijn sweert en scharpe Pylen vruchten.
 t'Is lang genoeg gehoort, den Hemel bleeckt door 'tsuchten
 Aen *Ammons*, *Camos*. O *Saturni* Vader, staect
 U toorne, door de sond' die Israel nu maect.
 Siet s'hebben eerst geroeckt al d'*Ammoniters* Beelden,
 En knielden voor d'altaer van *Moloch*, maer uyt weelden;
 Sy komen wederom te last'ren onse goon,
 En soecken jvrich weer hun GODT: O snoode Ioòn!
 Wat porden u, segt my: Dijn Schepper te verlaten?
 En socht ons goon, die ghy als hulpeloos wilt haten:
 Nu leert u Wet het goet? Hoe wildy niet eens dan
 Verlaten 'tquaetste quaet? Segt andermael: waer an
 Verbind sich uwen God? ist aen u vaste trouwe,
 Die ghy maer soeckt in noot, en in u swaer benouwe?
 Sydy de groost van macht? Of zijn u armen g'lijck
 Een *Iovis* Soon? die oyt droegh s'Hemels wijde rijck.
 Of Mindt u God alleen, om uwe bruyne Ooghen?
 Of is dijn rechter handt veel stercker in't vermoghen?
 Als al den *Ammoryt*, *Moabyt*, *Philistyn*,
Pherezyt, *Edommyt*? So sal de zege zijn,
 Gelooft vry slim gedrocht, en rechte schuym van Boeven,
 Dijn machteloose macht. Tsa, 'k wil ras sonder toeven:
Sinesi, dat ghy u met 'sKoninckx macht vermant!

En dat ghy al de Steên in *Gilead* verbant:
 So wijt als de Iordae, men siet haer armen krommen,
 So Legert u, treckt heen. En keert niet wederomme,
 Ten sy ghy Israel, als in het stof vertreet.
 Ontbloot u blanck geweer, en sweert my by een Eet:
 Dat ghy sult *Camos* smaet, en my uw's Koninckx wreken.

SINES.

Dees handen mogend Heyl, die voor geen snoode weken
 Die sweren aende Kroon van uwe Majesteyt:
 Wiens lof den Hemel self aen 'teyndt des ronts verbreyt.
 De goden straffen my, en druck ick niet de Ioden.

SERAH

Lof, roem, prijs en eer, sy d'*Amonytsche Goden*:

AMM.

Die straffen na verdienst, en wreecken door ons macht.
Wel hem die GODES Eer beivert dagh en nacht.

Eerste Handeling. II. Vytcomste.

Outste van Geliad, THOLA. ZAREZAR.

THOLA

Ach! dat de goetheyd Gods ons eenmael noch vergaf?
 Ach! dat zijn g'naed' ons noch wou Vaderlijck ontfarmen?
 Wij hebbent Heer verdient, de sonden maken't graf!
 Wy kennen, 'tis ons schult, wy moeten heden karmen!
 Rechtveerdich is u straf, gerechtich is u werck,
 Ong'rechtich is u Volck, niet weert dat ghy hun Bede
 Verhoort: Maer nu, ò GODT! verschoonet dijne Kerck:
 Ach! Heer, om Dy selfs wil, want sweert is uyter scheede.

ZAREZ.

Den *Ammony*t die raest, en dondert met zijn schrick,
 'tSchijnt dat hy d'Hemel wil, met al zijn Heyr vertrotsen,
 'tSchijnt dat hy stormen wil, op d'altersteylste Rotsen,
 En keeren *Iuda* om in eenen ooghenblick.
 Wie sal ons Scherm-heer zijn? dan ghy ò grooten GOD!
 Wie vangt den strijt eerst aen? dan uwe kloecke handen!
 Want so ghy niet en helpt, wy werden heel tot spot,
 Tot smaet, tot schimp, en roem van alle ons vyanden.

THOLA

So waerlijck als u woort heeft d'Hemelen gemaect,
 So waerlijck als u hand de eerste palen leyde
 Van 'tblaeuw *Asuurs* gegolf, dat ghy van d'aerde scheidde.
 So heeft tot onser schand u Israël versaeckt,
 Doch om u snaems wil Heer, vergeeft ons onse sonden:
 'tIs ons van herten leet, dat wy u sien vergramt.
 Wy zijn maer Stof en Asch! hoe haest is Hoy verslonden,
 Als uwen toorn' ontsteect? die om de sonde vlamt

Verschooninge Eerste Handeling.

REY der Ioden, PROPHEET.

Rey.

Achtbaere *Outste*: siet, wy offren onse Tranen,
 Aen dijne voeten, laes! en bidden met ootmoet:
 Dat ghy een heyl opwerpt, die ons den wech mocht banen
 Van onse vryheyt, d'wijn den *Ammony* verwoet
 Sich wapent, en vermeet, dat hy wil Israëls Bloet
 Door wrevelmoedicheyd, van zijn vermoghen storten;
 En offren onse Steén *Mulcibers* roode gloet.
 Ach! wie sal d'hoverdy van zijne vleugelen korten,
 Dan ghy ô Harder trouw? Aen wien het noyt en schorte,
 Wiens rechter handt voorheén, vernielden *Memphis* kroon,
 In 'tgolvich roode Meyr onsalich. Maer wat port-den
Ammony, dat hy sich rust op d'Harderlose Ioòn?
 De Hoeder Israels is wech, en *Geliads* soon
 Geneert sich op den Buyt, met snoode rooverijen.
 Ach! Israel wat raet? dits sonde uwen loon!
Soo wie zyn GOD verlaet, verlaet hy oock in lijen.
 Siet, d'Hem'len zijn niet reyn, in d'Eng'len vindy dwaesheyt!
 Hoe veel temeer, ô GOD! zijn wy sondich in als,
 Om ons bedreven quaed? het kleene Kind eylaes, schreyt!
 En d'Ouders suchten Heer, met een gebogen hals:
 Nu ist, nu ist den tijd, dat ghy de *Ammoniten*

Bewijst dat uwe handt in't minst niet is vercort
 Om ons te helpen: g'lijck ghy al d'*Amalechiten*
 Voorhenen door ons sweert, hebt in hun Roem gestort.

VROU.

Waert mogelijk dat ick mijn Sone sou vergheten?
 So kan't niet mog'lijck zijn dat ghy't ons ymmers doet:
 g'En soeckt des Sondaers doot, (so yder mercken moet,)
 Maer dat hy sich bekeer, gelijk u woort doet weten:
 VVy zijn voor d'*Ammony*t maer als Caf! siet 'tvermeten
 Van zijn godd'loose tong', is ons te roeyen uyt,
 Tot schande van u Naem, en u vercoren Bruyt:
 Ten sy dat ghy ons recht, als op den troon geseten,
 Vergeeft ons sonden Heer: wy hebben ons misdaet,
 Gerekent en gesomt, 'tgeen verr' te boven gaet,
 Het Strandich Zandt der Zee! ia self d'ontelbaer lichten.
 VVy hebben *Baalim* en *Astaroth* geviert,
 Des Hemels heyr, ia med' het vuyl onreyn gediert!
Vergeeft ons H E E R dit quaedt, en wilt u kind'ren Richten.

Verschooninge.*PROPHEET.***PROP.**

So spreekt des Heeren Woort: *Hoort my, ick hoor u mede;*
 Hebben u g'holpen oock de goden, die als heden
 d'*Egyptenaer* aenbid, in *Memphis* groot gebouw,
 Dat ick u nu in noot alst u past helpen sou?
 Siet, d'*Ammoniters* Iock, en d'*Ammonytsche* Garden,
 Hebben die uwen last als hart niet gaen verharden?
 Den trotsen *Philistyn* druckt met den *Sidonier*,
 En met d'*Amalechyt* u waerde vryheyt dier,
 Den *Moabyt* verdult, en sydy noyt ontsprongen.
 Hoe dick heeft hy u macht als machteloos gedwongen?
 Noch holp ick u (onwaerd) mijn goetheyt in u noot,
 'kOntferm u om mijn selfs, mijn Liefde is te groot,
 Tot dit ondancckaer volck, (na recht verdienst te haten)

Die boven al dit goet, My noch so gaet verlaten.
 g'Hebt and're goon gedient, 'kwil u daerom niet. Soeckt
 By uwe goden hulp; u Bede nu verkloecht:
 U roepen dubbelt vast, aen die ghy hebt verkoren,
 Nu ghy in droefheyd zijt laet bet u stemme hooren,
 k'En hoor de klachte van d'Afgodendieners niet.

REY.

Ach! Heer ontfarmet ons, en maket met ons siet,
 Gelijck het dy behaegt, wy, wy hebben gesondicht,
 En uwen Heyl'gen Naem, en woort niet meer vercondicht
 Alleen verlosset ons, 'tis hooch noot deser tijt:

VROU.

Om u Verbont, hoe wel dat *Iuda* g'rechtich lijt.

THOLA

Dat yder een ons hoort: En doe de vreemde goden
 Van hem, op straffe dat het sweert de geen sal doden;
 Daer m'ergens by noch vint een Beeld van gout of steen.

ZAREZ.

Israel daer is geen GOD, dan onsen GOD alleen,
 De GOD van *Abraham*, de and're zijn maer Beelden.

THOLA

Komt gaen wy t'samen in, GOD die ons slaet, die heelden
 Zijn Volck oyt wederom, *Wel hem die sich bekeert.*

Chooren.

Israël nu moety suchten,
 Onder 'tSlaefsche *Ammons* Iock,
 Siet GODS tooren „ in't versmoren
 Van u quaet, maer wilt niet vruchten,
 Vleyt *Gods* goetheyt die u trock
 Uyt het slaefs *Egypti Gosen*,
 Uyt een wree *Pharaos* handt
 Wilt u keeren „ en verneeren
 Tot en voor hem, die door *Mosen*
 Dy vest, in't beloofde Landt.
 Doet van u de vreemde goden,
 Als den *Moloch, Astaroth*:
Baalims roocken „ laet te smoocken
Camos, Dagon Blocken snode,
 Maer coemt dient *Israëls G O D T*.

Eer dat u den vyand quelden,
 Eer dat u den *Ammonijt*
 Socht te schenden „ gingdy wenden
 Uwe Ziele, die haer stelden
 Tot den dienst u *G O D* te spijt.

Tot den dienst der houte Beelden
 Hebby uwen gang gericht,
 Wacker veerdich „ ô onweerdich
 Sydy, dat u *Abraham* teelden!
 Die in't duyster socht het licht.

Die alleen op God betrouden,
 Niet in't Vaderlijck *Kaldeën*,
 Daer hy veylich „ was onheyllich,
 Maer vreemd', hop'loos hy betroude
 Op GOD, en op anders geen.

Wee de geen die anders soecken
 Goedt of Heyl, 'tsy hier of daer,
 'Is verloren „ want Gods toren
 Sal u dwase ziel vervloecken,
 En zijn handt valt u te swaer.

GODES toorne is verbolghen
 Op hun, die het Schepsel eert
 Voor den Maker „ *Judaes* Waker,
 Die m'alleen moet yvrich volgen
 Als een GOD die't al beheert.

Wee de geen die Putten graven
 Daer geen Water in en comt.
 En verlaten „ ia noch haten
 Zielens Bron, die't al can laven,
 Dies hun GOD na recht verdoemt!

O Leert ghy verdwaesde lieden:
 Die in uwe sonden sucht,
 Uwe clachten „ sal verachten
 Gode, die tot hem geschieden,
 d'Wijl ghy maer zijn straffe vrucht.

Nochtans wil sich GODT erbarmen:
 Als de Vyand u bestrijt.
 Want veel Pylen „ metter ylen,
 Schut den schilt van Israels armen,
 Die den Hemel noch bevrijdt.

Eerste Handeling. III. Vytcomste.

Iepthah.

IEPHT.

Hoe wel de wraeck my knaecht, en ic my voel geprikkelt,
 Door wetteloose Nood, tot Roof, waer in gewikkelt
 'tVersterven leven is, tot hoop in heerschappy.
 Vervreemt van't Edel bloet mijns Vaders, so tuyght my
 Nochtans: k'En weet wat treck, van mijn te kroese sinnen,
 'kSal hooger Eeren-Stoel noch voor mijn Eynde winnen.
 En of'tgeluck my druckt so laegh tot onder twiel?
 Zy wend geswind: En hoogh't op t'hooght, die gist'ren viel.
 Maer of sy noch haer gunst, ongunstich my wou weygeren?
 So sal ick door den Roof, tot hooger Eeren steygeren!
 Ist? neen, 'tIs geen Broeders werck te iagen als een guyt
 Haer Vaders liefsten Soon ten huys onwaerdich uyt,
 Vertre'en in smaedicheyt. Hem die door Liefdes vlammen,
 Naest God zijn oorspronck kreegh: Mijn Vader soud vergrammen.
 'kWeet seker: so hy 'tHooft van zijnen Ysren slaep
 Mocht beuren inde Locht, *En seggen: Soons, een Knaep*
 Geteelt in slaverny, self van vercochte ouderen,
 Verschoont m'in dienst door dienst, en zijn belaste schouderen
 Ontlastmen wel, wanneer hun vry keurighe keur
 Geen seven vry-Iaer kiest; Maer hoe? men sluyt de Deur
 Niet voor een slaefsche knecht, onwaerdich 'smeesters dacken.
 Maer voor een Eygen-Spruyt, gesproten uyt de tacken
 Van d'overouden *Stam*. Hoewel ick willich ken:
 Dat *Hy* niet sonder sond', of ick den *Enter* ben.
 Dees Reden soud' hy Broers (onwaerdich u te noemen!)

Verhalen: d'wyl dat ghy u Broeder gaet verdoemen,
 En iaecht 't on-Echtich-Zaet van d'Eeren-wentel-Trap,
 In droeve eensaemhey, en snoode ballinschap,
 Dies ick my door den nood, en u onheushey voel
 Gedreven wetteloos tot quaed, en mijnen stoel
 Van heersching', is bevest door mijne rooverijen,
 Wanneer 'kmy in de scha uw's Borgers sie verblijen.
 Als 'tarbeyt ledich Volck, en 'tquaet gewoon geboeft,
 Arch-listich sich versteect, en op u koemst vertoeft,
 Stilwijgich ruchteloos, men niemant licht hoort hoesten,
 Maer siende hare Proey: s'En laten hant-gaeu roesten
 Hun gladde Dagghen niet, maer bieden 'tspitse punt,
 De vluchteloose buyt, daer 'twis is opgemunt.
 Hoe wel ick hun beveel: (of 'ksou hun dagen korten,
 So waer mijn Ziele leeft) dat sy geen Bloet en storten.
 De kleed'ren, geld en goedt, segt: Is voor d'Hoeren Soon!
 Het Leven is voor u: Ons is u goedt te loon.
 Gaet *Geliaditers*, gaet en klaeght mijns Vaders kind'ren:
 Dat hunnen Bastaert-Broer, het uwe gaet vermind'ren.
 En noch en is zijn haet in't minste niet geblust,
 Ten sy, 'tonreed'lick volck zyn strijbaer handen kust.
 Ten sy, sy bet bedacht en door den noot wel-lerich
 Bekennen hare schult, en zijn in't minst niet werich,
 Dat *Iephtah's* Vaders goet en Eer sy toegepast,
 Dewyl de vreemde spruyt med'uyt den Stam-boom wast.
 Oft moet ick 'sVaders sond, noch by myn sonde dragen?
 Ach! Hemel so vergunt: dat ick dees Ziel moet wagen
 Niet in dees Ballingschap, waer in ick 'tleven slijt
 Door Rooverij. Maer vry gekent op d'*Ammonijt*,
 Die laes! 'khood *Israel* druckt met Stael-gevijlde-Reden!
 Ick yver noch tot wraeck. Maer hoe! siet afgestreden
 Is 'tvoochdeloose Volck, van Wap'nen, Hand en raet,
 Dies yeder een verschrickt, zijn eygen wegen gaet,
 En *Israel* gelijckt, de Hardeloose Vliesen,

d'Onnoosle Lam'ren, die de radde vlucht verkiesen;
 Wanneer den Wollef naerd', d'wijl haren Herder staf
 Door d'onverzaede Dood, geblixemt is in't graf.
 Mijn Vader, ach! waert saeck dat dyne Oogen sagen,
 Van dit vertsaegde volck, de Ysre staele dagen!
 De rampsalighe Eeuw, die Israel bedwellemt?
 Dijn yver wert verieucht, en 'thevich hoeft gehellemt:
 Ghy greept met *Gedion* 'twraeckgierich sweert in handen,
 Met my u Bastaert kint: Om moedich de vyanden
 Te iagen op de vlucht, gelijk de lichte wint
 Voor GODES *adem* swigt: Oft g'lijck het speel-sieck kint
 Zijn Bobbelen (al te slecht) geblasen wil belooppen,
 En grijpen metter hant: Also mocht Israel hopen,
 De wreedten Konings-staf waer me hy u verbandt,
 Wirt door mijn s'Vaders sweert, gedolven in het zandt.
 Maer ach! neen Israel, ghy cont zijn dienst niet bruycken.
 De Ziel'eloose Romp beerd', d'oogen ontluycken
 Niet eer, voor '*Hemels-Goed*, en *Zielen-Eenigh-Wit*,
 Op een bestemde dagh, zijn Rechter-Stoel besit,
 En dat

Verschooninge.

KNECHT. IEPHTAH. GEVANGEN.

KNEC.

Mijn Heer, siet hier voor u een *Geliaditer*
 gevangen, en de rest is op de vlucht.

IEPH.

Gaet sieter
 Voet-vluggich ras na om. En ghy, wat segdy? Spreeckt:

GEVAN

Beroemde Heer *Iephtah*, die u manhaftich wreeckt
 Op ons. Wy kennen schult, en bidden voor u voeten:
 Erbarmt dy onser stant; Of laes! wy sullen moeten
 Vergaen, gelijk het Was, dat voor het Vyer versmelt.
 U Broeders zijn gesint: Te kiezen tot een Helt
 Dijn hooge Achtbaerheit! geoeffent inde Tochten,
 Ervaren inde Krijgh. Sy komen:

IEPH.

Doen sy mochten

My houden in haer huys, so dreef men *Iepthah* uyt
 Zijns Vaders eygen erf: Doch 'kweet waer uyt het spruyt:
 De afgunst wracht de haet, waer om dat ick most wand'ren.
 En soeckense nu my? Hoe can den tijt veranderen.
 Neen seker, datse gaen en bieden selver thooff,
 Hun snoode smeeckery, wert *van my* niet gelooff.
 Volcht:

KNE.

Wel Heer ick volgh.

GEV.

Wat sal my noch

Eerste Handeling. III. Vytcomste.

Iepthahs Dochter (die wy noemen) MIRIA.

MIRIA.

Wat vreemder ongeval, of wispelturich g'luck,
 Wat ongewisser staet, wat vreuchde, of wat druck,
 Verheft oft parst ons niet, int sporeloose missen,
 Van deuchts of ondeughts weg, glat slibberich in't glissen?
 'tSy op de effen baen der arbeyt-sal'ge Deucht,
 'tSy 'tstromp'len op de pat, der sonde die ontheucht.
 So wie den rechten weg g'lucksalich wil bewand'ren:
 Sal vaack door ongeval in staet of naem verand'ren.
 Den eenen stijght door macht, of rijckdom tot de Eer!
 En d'ander stoot m'uyt macht, uyt staet en Rijckdom neer!
 De een als *Geli'ad*; weet 'tManhaftich sweert te voeren,
 En kan 'thuys in de Eer, zijn lusten niet besnoeren.
 De and're met zijn Soon een *Iepthah* is onvry
 En moet uyt Eer en Staet, door korsle Muytery,
 (Hoe seer hy sich verlust te spieg'len in de wapen.)
 Niet onder 'sVaders dack, gelijk de knechten slapen.
 Dus maecktmen wel een deucht, van d'hart gedrongen noot,
 Gelijk mijn Vader doet: die door de smaet te groot
 Bewijst zijn ouden haet, voor d'onverdiende schande,
 En toont zijn groots gemoet, door 'tcrijgen met zijn handen
 So haest en sietmen niet, de Voorbood vanden dach,
 En eer men boven *Tobs* genoemde kimmen sach
 De heugelijcke Son, uyt 'tOosten comen pralen,

Mijn Vader rijst en loert, om ergens buyt te halen.
 Hy wacht gelijck een Leeuw, die op den wege loert
 Al eer het Roof-sieck-Volck, zijn wack're handen roert.
 En is door oeffening in Krijgh, van Wapen-lieden
 Gevrucht, wanneer men siet de stoute voor hem vlieden.
 Nochtans, my druckt de wreack, en toegemeten quel
 Ontword u selven eens. De *Hoogste-Wreker* sel:
 O toeft noch maer een wijl, voor u dit alles wreken!
 Wilt eenmael maer het sweert weer inder scheede steken.
 En so haest als den tijt, volstreken en vervult
 Is van u ballingschap, veroorsaect door een schult
 Uws Vaders, siet, so sal u Scheute wed'rom bloeyen.
 Lecht maer u yvricheyten en graghen lust in boeyen,
 'tIs lang genoegh u eer te roeckeloos besmet,
 Want wie weet wat al goets g'u Dochter niet belet.
 Mijn Moeder, ach eylaes! door *Mors* gekromde sickel
 Is diefsche wijs gemaeyt! Wil ick tegen den prickel
 Mijn Vers'nen slaen? O neen, hy is my al te hardt!
 Het is een Stale wet, 'tVerbondt 'tgeen nimmermeer wardt
 Verbroken oft ontcracht. Gelijck d'*Azure* golgen,
 Als onvermoeyt vernieut, de een op d'ander volghen.
 En ick een ted're Maeght, hoor onderwijs noch reén,
 Maer vind den langen dach, mijn selven meest alleen.
 Hoe wreed is my 'tgeluck. Aen wien heb ick gesondicht?

Verschooninge.

SILPA (d'eerste Maeght) MIRIA.

SILPA.

Me-Vrou, 'kversta wat vreemts: als heden so vercondicht
 Een *Geli'aditer* ons, een ongesien versoeck;

MIRIA

Wat isser voor gerucht? van waer? of uyt wat hoeck
 Comt ons de auontuur weer op een nieu bestoken?

SILPA.

Me-Vrou, sy brengt ons Eer: En 'tleet wert nu gewroken,
 De *Outste* nad'ren ons, so dees Gevangen melt,

MIRIA.

Waerom? wat ist versoeck?

SIL.

te kiezen tot een helt

V Vader, dat hy sy een heyl der *Geliaditen!*

En stry voor Israel, met 'theyr der *Ammoniten*,

Dit's 'tgeen dat hy verhaelt, in *Geliad* ist bestemt.

MIRIA.

Hoe is 'tonvast geval te wonder en te vrent,

Hoe schickt de wijse *G O D*, *de Maker aller dingen*,

Het goede naer het quaet? Wat al veranderingen,

En sietmen niet? 'tsy druck, 'tsy blyschap, vreucht of rou?

Silpa, treet voor in.

SIL.

So niet, u sy d'Eer Me-vrou.

Eerste Handeling. V. Vytcoemste.

THOLA. ZAREZAR. REY. KNECHT. IEPHTAH.

THOL.

Gelijck als 'tvlottich hout, 'niet langer can geherden,
Ten berst en breekt van een, wanneert den sturen wint,
Door 'tMeyr iaeght op een Rots, *Zyrt'*, oft verborgen blint.
Also, O Israel! dijn Ademloose clachten,
Vervliegten met de Locht! God wil u noot niet achten!
'tSchijnt dat den Hoeder slaept, den Stuerder van u Schip,
'tGeen hy door storm-wint drijft, op een verrader Klip.
De Klip, is d'*Ammonijt!* de Winden, zijn de sonden!
Die onse droeve Ziel, doen aen de Helle gronden.
Het Schip, dat is het volck, 'tgeen *Iacobs-God* verkoos,
Ondanckbaer voor zijn deucht, hertneckich ende boos,
Die, ach! niet weerdich zijn,

ZAR.

dat gy ons heden richtet.

Maer hoe? V goedicheyt, die 'tgroote Rond belichtet,

Streckt sich zo verr' de Zee de koude Aerd omarmt!

Hoe veel te meer ghy niet u eygendom erbarmt.

Den *Pharao* voor ons ghy in't Roo-Meyr bedollefde!

'Tgeen al hun wapen-tuyg aen 'tZandig strant opgollefde.

Duystvoudich ons ten dienst, in Krijgh op d'*Amalech*,

Wy hadden 'sdaegs geen Broot, oft snachts geen licht gebreck

Ghy gaeft 'tbegeerde vleesch ons, by d'onsljtbbaer kled'ren,

En droegt ons uyt het lant, g'lijck als op Arents ved'ren.
Maer voor u groote Deucht, ach! Heer wy kennen quaet!
So hebben w'u versaeckt,

THO.

waer om ghy ons versmaet.
Maer Israel is dijn Kerck, die met u is verbonden;
Dijn hand die salft so wel, als s'om het quaet can wonden!
Ghy straft ons met de Roed, maer werreptse haest in't vyer.

Verschooninge.

REY.

Nu *Outsten Geliads*, siet goeden Raet is dier,
En niemant onder ons als Hooft, derf 'tvoorhoofd bieden;
Te *Mispa* leyt het heyr, van onervaren lieden.
En d'*Ammoniters* heyr, gelegen in het vlack
Galaad, beschempen ons.

THO.

Weet dat ic onlangs sprac:
Soo wie vroom-hertich wil, met erren kloecken moede
Bestrijden d'*Ammony*? Die sal Israel hoeden
Als hooft, en rechten ons so wijt als *Geliad* grenst.

REY.

'tIs waer, wy hebben't g'hoort, en hadden't wel gewenst,
Maer d'wjl daer niemant derft,

THO.

So salmen *Iephtha* kiezen,
Een wel ervaren *man*,

REY.

dats wel,

ZAR.

eer wy verliesen
Den tijt, die't al verslint. Komt gaet met ons en siet
Hoe dat hy wil.

REY.

Ach! Heer helpt Israel uyt 'tverdriet.

Eerste Handeling. VI. Vytcoemste.

Knecht.

KNECH

Wie daer?

THO.

Geliaditers.

KNE.

so staet en wilt vertoeven.

Mijn Heer,

IEP.

Verwacht, ic kom.

THO.

U hulpe wy behoeven

Heer *Iepthah*: d'*Ammonyt* in't dulle oorlogs heyr,

Sich Legert tegen ons, en daer en is geen weyr

By d'Israliten Heer, dies moetense vertsagen,

Of sullen door het sweert, met schanden zijn verslagen!

Erbarmt dy onser doch: Wy zijn u vleesch en bloet!

Komt zijt ons heeft en heyl, wy bidden met ootmoet:

Treect met ons in het velt?

IEP.

Treect henen weer in vrede,
Ick blijf in 'tLantschap *Tob*, blijft ghy in uwe stede.
Of vreest het bloode hert, noch voor de kille doodt?
Dat ghy my nu hier soeckt, in uwen angst en noot.
Mannen 'tis al te slecht, gaet wandelt uwer straten.
Sydy de gene niet, die door 'tafgunstich haten,
My ioeght uyt 'sVaders huys in droeve Ballinschap?
Maer nu, wat wildy my?

ZAR.

Dat ghy het Hoofdmanschap
Aenveert, en ons beschermt, voor die ons Ziele drukken.

IEPHT.

Gaet en beschermt u selfs.

THO.

neen, 'tsou ons niet gelukken,

IEPHT.

Ghy stiet my uyt het huys, dies yvert noch mijn ziel!

THOLA

Hy stont noyt op mijn Heer, die nimmermeer en viel!

IEPHT.

U deerde niet mijn druck, my deert oock niet u klagen.

ZAREZ

Ach! Heer, wilt uwe Ziel, met onse zielen wagen,

REY.

Het roud ons, datmen u ondancckaer heeft beiegent,
Den Hemel die ons straft, heeft u door roof gezeigent!

IEPHT.

Ghy dreeft my tot het quaet.

THO.

Wy kennent 'tis ons schult.

IEPHT.

So lijdt de straffe dan, mijn *Broeders* met gedult.

REY.

'tBeken van ons berouw, getuygen onse *Outsten*,

IEPHT.

Sy maken hun dan op, en zijn voor u de stoutsten,
Sy trecken 'tharnas aen, en grijpen hert en moet.

ZAREZ.

Verwillicht onse Beed?

IEP.

Sal 'tonecht zaet en bloet
(Daer noyt d'onred'lijckheyt my erven liet de lommer)
Van *Geliads* huys, ô spijt! bevrijen dy voor kommer?
Sal nu de arme wraeck, die nimmer haer genoeght,
My dienen? neen vertreckt.

THO.

'tIs godd'lijke so gevoegt,
Dat die u eerst verstiet, u wed'rom komt verheffen!

IEPHT.

Uyt noot, wanneer ghy siet dat 'tongeluck wil treffen,
U knecht?

REY.

So niet, mijn Heer sal onsen hoofman zijn.

IEPHT.

Kon ict gelooven, 'ksou

RE.

mijn heer ia.

IEP.

So siet mijn
Ziele weygert niet, met Israel te sterven.
Maer so my Godt verleent, dat ick voor u verwerve
Den Zege: Na den Slach, en slae den *Ammonijt*;
Sal ick u Richter zijn?

THO.

Die zijn Tapyten wijt

Spreyt over d'aertsche gloob: wiens oogen sien int duyster,
 En leyden Israel door 'troode Meyr, Die luyster
 En tuygh ons beyder Reen: Doen wy niet na u woort.

IEPHT.

Nu Vaders 'kben te vreen: U Reden zijn gehoort,
 Komt Hult my voor het Volck, ick sal der Leeuwen tanden
 Verbreken door *Gods* hulp, 'kwaeg mijn ziel in mijn *handen*.
 So waer u woorden zijn, en Gode met ons tuyght.
 Mijn leven is getelt, of *Ammon* wert gebuyght,
 Door 'twet verdovend' Stael, op hun godd'loose harssen,
 En *Iepthah* sal het groen, met *Ammons* bloet vervarssen!
 d'Onredelijcke daedt die oyt een Prins mistont,
 Wert red'lijck eerst bestraft. Maer so hy mijnen mondt
 Niet hoort: En dat hy hert verheret, zijn Hert en Ooren,
 So lever ick hem strijt.

ZAR.

gelijck hier is gesworen:
 Zijn wy en 'tgansche Volck gesint, als uwen sin.

IEPHT.

Ghy knechten gaet met my.

REY.

Mijn Heer komt met ons in.

Tweede Handeling. I. Vytcomste.

SINESIUS met zijn Heyr.

SINSE.

Ghelooft sy onsen *Mars*, die groeyt in't Stael geblikker!
 Gelooft sy *Camos God*, (naest d'hoogste *Albeschikker*.)
 Ghelooft sy 'tgoddelijck Heyr. Ick sie 'tgewenste Rijck
 In sulcken stant en staet, verstroeyt van een. Gelijck
 'tHerkauwend'-wollich-Vee, tgeen dwalend sonder herder,
 Dick graest aen *Horebs top*: Of g'lijck Noord-oost, al verder,
 Den Schipper vry verbaest, *Neptuni* woesten plas
 Doorploeghde, by 'tgeen oyt Vrou *Thetis* spiegel was.
 Of g'lijck de Vrees verschrickt, de bloode rancke Hinden,
 Wanneer de Iagers hoort: Of 'truyschen van de winden,
 In't Boom-rijck duyster Bosch, bemantelt met de blaén,
 Daer zijne nau bevrijt, oft werden licht verraén.
 So ist oock met de Ioôn; sy derren 'tvoorhoofd bieden,
 Ziel-angstich half versaeght, hiel-lichtich om te vlieden.

Help *Camos!* zijn d'Hebreén meer als een slaefs geboeft,
 Dat niet meer dan een Prins, oft Stalen iock behoeft?
 s'Hadden vry wils genoeg, de weeld' ging hun verdrieten,
 Dies weygerden sy Chijns, de weytse *Ammonyten*,
 Sy weygerden Tribut de groote *Ammons-Kroon*,
 Uyt lust tot vryicheyt: O hertgeneckte Ioon!
 Bespotters van ons *Goon*. Comt nadert onse stappen:
 So mach den *Charon* weer, zijn Leren-Schuyt verlappen.
 Ick trots dy! Komt vry aen, en blixemt met u schrick:
 Hier is den Blixem! Komt, siet in een oogenblick.
 Komt wilt den Bloet-god *Mars* zijn outste Broeder tergen;
 Bewaect u Leger wel, stelt wacht op d'hooge Bergen.
 Is *G O D* om u een Rinck, en eenen vier'gen Muyr,
 So wert de Zege u: Dat eenmael 'theylich vuyr
 Stijgh na den Hemel op. Maer werdy langs hoe sloffer,
 In dijnen Godsdienst? So doet onsen *Camos* offer,
 En buyght u trage knijen, voor *Astarots* Altaer.
 O Wee, 'tafvallich volck! comt krijschluy volcht my na:

Chooren.

Israel oft u ontmoeten
Ammoniten, ô en vrucht;
 Siet, wanneer den Sondaer sucht,
 Struyck'len krijgers radde voeten,
 En u boete, die hun weert,
 Doetse vallen in het sweert.
 Laet hun toorne vry al grimmen,
 Laetse hebben vry wat bots,
 Laetse wesen even trots,
 Hooger sullen sy niet klimmen,
 Als *G O D* wil, die u bevlerckt,
 Want haer wegen zijn geperckt.
 Nu ghy reynicht Ziel en handen,
 En soeckt wederom u Heyl,
 Sullen *Iudaes* toppen steyl,

Schijnen 'snachts als Vyer te branden,
 Tot een schrick van d'*Ammonijt*,
 Die u Vrijen-stant bestrijt.

Wie *G O D* soeckt van gantscher herten,
 En beschreyt zijn zonden hier:
 Sal zijn Roede sien in't Vyer!
 En genesen al zijn smerten.
 Kruydt noch Plaester, siet, en heeld
 Sondes wond, aen't sondich beelt.

Sondich is den Mensch geboren!
 Sondich neemt zijn leven af!
 Sondich gaet hy na het graf!
 Sondich heeft hy 'tHof verloren!
 Sondich hy hem hier geneert,
 Tot dat hy in Asse keert!

Noch en wil den Mensch verlaten,
 'tSondich quaet, 'tgeen *G O D* verbiet.
 Heylich zijn Gods wercken siet:
 Maer wee die hun Schepper haten,
 En met eenen snellen loop,
 Goden hoopen, hoop op hoop.

Godes toorne die wil blaken,
 Als dees sond op't hooghste bloeyt,
 En men sich na Goden spoeyt.
 Dan sal haest het eynde naken,
 Van het boos verkeert geslacht,
 Dat hun hoochste Goedt veracht.

Maer so haest de sondaers suchten,
 En beschreyen haer misdaet,
 Soecken't goede, laten't quaet:
 Sal *G O D* door zijn knechten spreken:
 d'Wijl dat ick u boete sie,
 Wil ick dat mijn straffe vlie.

Tweede Handeling. II. Vytcomste.

AMMON. SERAH. BODE.

WIE ist, die sich hier roemt, dat een God door zijn kracht,
 Alleen door t'eenich Woort, dit alles heeft gewracht?
 Als dit volmaecte Rond, en 'tgeen Natuer ons dichtet,
 En die van d'eerste Eeuw, tot dese Eeuwe richtet.
 Die self was, eer yet was, 'tgeen oyt 'tvernuft begreep,
 Self eer *Latonen* soon, door 'trits'len met zijn sweep,
 Het snel-gewieckte lacht, kon loopen doen uytsinnich.
 Of eer *Saturnus* gram, verwoedt en al te vinnich,
 Door wisse prophecy, 'tonnoosel Kindt verslon,
 En *Atlas* ongebeelt, den Hemel dragen con?
 Lang voor 'tAsuur Kristal, beswaddert met de Wolcken,
 Zijn vouchte tranen hiel, gesloten in zijn kolcken.
 Doen d'aerd' was woest en wilt, ontformelijck verwert,
 Hy scheurde van zijn Tent, het duyster-nacht-seyl swert,
 En schiep 'tvolmaeck alleen! Dit Roemen al de Ioden;
 Die met een laster-mont, verachten al ons Goden,
 Voor heyloos, crachteloos, doof, stom, ia als een Block.
 Hey! opgeblasen Rot, die so braeft met het lock
 Van uwe slaverny, in een geboeyde Keten.
 Komt biet my eens het hoofd. Sydy so stout vermeten,
 En ruckt u roestich Sweert, uyt dijn gebroken sche,
 Met hulpe van u God? (die na u seggen me:)
Saturni Vader self, regeert, beheerst gestadich,
 So sie ick daed en roem. Maer neen, zijt bet beradich,
 Loopt Slafen, u geneert met Ploegen, 'tis u best.
 Voor 'tSweert, so kiest de staf, voor vryheyt mint u Nest.
 Dat thoog-gekrulde-blaeu, bid maer, dijn hoofd bedwelme,
 Voor 'tlommerige bruyn, van Stael-geveerde-Helmen.
 Hertneckich-Iootsch-Geslacht. Komt Eclipseert de Son:
 Bekleet dyn mag're Leén met Purpur, g'lijck *Ammon*.

En blixemt in dijn schilt den glants van *Iupijns* handen,
 G'lijk ick doe als een godt, en geessel deser landen.
 Betemmer van het volck, dat oproerich rebel,
 Sich door een ydel waen, noemt 'tzaet van Israel
 Te zijn alleen. Maer neen, komt telt mijn stam wat naerder:
 Ghy vindt't *Abrahams* Broer, te zijn ons eerste Vader.
 Zijn Nicht ons Moeder was, haer Vaders Wijf en Kint.
 Waer blijft dan uwen Roem? dat ghy u onderwint
 Te seggen: Wy alleen zijn 'tvolck van God vercoren,
 'tGeen hy ons Vaders heeft by dieren Eedt gesworen:
 Vergeet hy t'geender tijt, wy dragen zijn verbont,
 En houden ons aent woort. Ia ick denck met de mont,
 'tHert went sich verr' daer van. Hierom so moety slaven
 Nau verdienst, in't Dal by *Mispa* zijn begraven.
 Ghy Wijsgier *Serah*, segt: Wat dunckt u van het Rot,
 'tGeen dertelmoedich schimpt en lastert onsen godt?

SERAH

Onlangs groot-mogend' Vorst: 'ksach dat de snood Hebreuwen
 In een gebroken hut geseten, maeckten Leeuwen,
 Gedierten vlug, ia zelfs *Minervaes* Vogel rou,
 Met een gescherpte kool, (by 'tvyer,) siet inde Schou,
 Daer lachten 'tspot-rijck-aes, met 'talderschimpigst iuygen,
 Uyt lust (ia boose lust!) en riepen, wilt u buygen:
 Dit is de ruyge schets, en 'trecht gemaelde Beeld;
 'tGeen dat den *Ammony* te dienen, niet verveelt,
 Daer hy zijn Knijen voor buygt, zijn gulde doode vissen,
 Den Schilder moet op nieu, zijn ouden god vernissen.

AMMO.

Hey, snoode lasterny, op onse hooge *Goon*
 Van 'tcrijgel-sinnich volck, de hert-geneckte Ioon!
 Den Hemel dy verslin, en d'aerd' moet u verswelgen!
 En 'tVyer brandt van u Struyck, de jong-geente Telgen!
 Dat 'tSchuymich-woedich-Meyr, u kinderen verniel,
 Met huys, met landt en Vee, met lichaem en met Ziel.
 Ghy hebt u GOD VERGRAMT: GADY NU ONS VERGRAMMEN?
 Ghy siet niet bovent hoeft, dan licht gevierde Vlammen.

SERAH

Gelooft Heer *Koninck* my: Dees Ioden doen u trots!
Tot nadeel van ons Eer

Verschooninge

BODE. AMMON.

BODE.

Lof sy de Wijsheyt GODS:
Die 'swerelts doen en raet kan door zijn woort beteu'len,
En spoedicht mijne reys, als of *Mercuri* vleug'len
Door 'tvoeteloos geluck, my heden waer vereert.
Holla! Zijn Maiesteyt, wiens groote rijck vermeert,
En d'Hemel heyl verleen, sy desen Brief gegeven.

AMMO.

k'Sie dat hy van de hand *Sinesi* is geschreven,
Staet op. Wat isser nieuws? waer leyt het Leger stil?

BODE.

In *Galaad* mijn Heer; maer Raet, noch Macht, noch wil,
En isser bij de Ioon, om teghenstant te bieden.
(In't Leger gaet het wel,) 'k sach veel duyst ys're lieden,
Die vlytich op hun wacht bewaken 'sKoninckx Heyr.
Israel sich begraeft te *Mispa*.

AMM.

'kHoor de speyr
Is moedich opgerecht, met *Ammons* roode Wimpl'en,
Ontrent daer de Iordaen, zijn voorhoofd wacht te rimp'len.
Vertreckt, en morghen eer de Sonne valt in't gras,
So krijghdy antwoord op den Brief, die 'kheden las.

Tweede Handelingen. III. Vytcomste.

IEPHTAH. THOLA. ZAREZAR. ISRAEL.

IEPHT.

De *GOD* van *Abraham*, die wy Hebréen vieren,
Na d'ingeschreven Wet zijns vingers, door zijn woort,
'tWoort dat de Hem'len selfs, deed' met zijn lichten cieren,
Wanneer 'tvolmaekte werk der Schepping eerst *quam* voort.
Dees *GOD* heb ick bekend, te *Mispa* in het Leger:

De Reden en het geen dat heden is geschiet;

Op dat hy Rechter sy, en d'alderkeurste Weger,
 Van onsen Eedt, soo wie zijn woort houdt ofte niet.
 So wie den Hemel mint, die Min nu Israëls kind'ren,
 So wie de *Waerheyt mindt*, en is *Getrouw altijd*,
 Die *Blyft Volstandigh* vroom, om d'*Ammonyt* te hind'ren,
 En grijp den taeyen Boogh en veerdicht hem te strijt,
 Hy gord zijn sweert op zy, en laet zijn hellem binden
 Op 'thooft, en past de Kreeft met yver voor de borst,
 En metten slincker arm (vrymoedich voor de vrinden,)
 Hy draeght een schilt, waer op men *Ammons* pijlen morst.

Besichtich om en om: Ghy *Outste* hoe de wallen
 Van 'tomgegraven heyr, tot noch toe zijn bewaecht,
 En laet u ouden Moedt so licht'lijk niet vervallen,
 D'wijl dat Israëls *G O D* doch nimmer is vervaecht!

Hy sluymert noch en slaept, en zijn Al-siende Oogen
 En werden door den vloet van *Lethes* niet bedeckt.
 Hy spreeckt: Dit is mijn Volck, siet ick heb u getogen
 Uyt slaefs *Egypten-land* en heb mijn knecht verweckt:

Een onbespraecte *Man*, maer Tael-rijc door zijn broeder,
 Den *Aaron* die vertolckt mijn Reden *Pharao*,
 Die sich so lang verhart; tot de droeve Moeder,
 Haer eerstgeboren soon sach liggen op het Stro.

Ick baende u den wech, door d'ongebaende wegen,
 En maeckte 'tRoode Meyr tot een geschelpte vloer,
 En heb door mijne hant d'*Egyptse* roem verslegen,
 Die met zijn Oorlogs heyr u na de hielen voer.

K'heb u in de woestijn gevoed viermaal thien iaren,
 En 'kgaf u 'themels-broot, van d'hoogen Hemel af,
 U dorst: De Steen-rots splijt, en laefde uwe Scharen,
 En lusten u het vleesch: ghy weet dat ick't u gaf.

Den *Amalech* voor eerst, wou u door-gang weygeren:
 Hy quam en streed met u, ia druckte dy door 'tswaert,
 Dies *Mose* mijnen knecht most op den Berg steygeren.
 Door wiens gebedt ghy saeght hoe lief dat ghy my waert.

'KHeb u door *Iosua* de sone *Nuns* gegeven
 Ruymt in 'tbeloofde land, daer Melck en Honich vloeyt;
 Maer dijn ondanckbaerheyt, en dijn afgodisch leven
 Verdoorsaect, dat het Vyer mijns torens om u gloeyt.

Met *Iuda* stond ick op, en sloeg de *Cananiters*,
 En *Simon* die hem help ving *Adoni Beseck*,
 Sy sloegen insgelijckx oock al de *Pherisiters*,
 En noyt haddy mijn hulp, mijn raet, noch troost gebreck.

Athniel Kenas soon ick u ten Heyland stelde,
Cusan Risathaim sloegh hy door mijne hand,
 Siet! om dat de *Siriers* u al 'tonred'lijck quelde,
 Door *Ehud* wierp ick oock den *Eglon* in het zant.

Samgar den *Anaths* soon, (wanneer gy tot my schreyde)
 Versloegh den *Philisteen* tot ses-mael hondert man,
 Slechs met een Ossen stock waer me hy d'ossen weyde,
 Wat meendy dat ick noch in noot niet helpen can?

Abinoams soone, den *Barak* u verlost
 Hier na van *Sissera*, die *Hebers* Wif verworcht;
 Een vrouwe *Iael* g'naemt, u heylant wesen moste,
 Als ick g'noegh had de straf van *Iabins* heyr geborcht.

K'riep van den dorsch-vloer selfs *Gedion Ioas* soone,
 Wanneer den *Amalech* en *Medianijt* u druckt;
Sebah en *Salmuna* sach m'hare wreetheyt loone,
 En 't*Medianiters* heyr wird door hem wegh geruckt.

Thola Pua soon stond doen op om u te helpen:
 Na dat d'heyloosen Man *Abimelech* verscheen,
 Een *Geliaditer* quam daer na u kommer stelpen,
 En was de heyl de iongst voor Israel heeft gestreen.

Ondanckbaer Volck! Wat al heb ick u niet bewesen,
 Voor goetheyt, sorgh en hulp? Die ghy onweerdich zijt!
 En nu siet daer een man die ick heb uytgelesen,
 Dit sprack de Heer tot my.

THO.

Die geve nu ter tijt
 Dat zijnen knecht voor hem met open herten wand'le.
 En als een trouwen Voochd 'tgemeente best verhand'le,

So met gerechticheyt, in't straffen van het quaet,
 Als 'tVorstelijck beleyt, in 'tgeen de Krijgh aengaet,
 Dat hy den *Mose* volght, en yver voor dijn wetten,
 En dat hy over al d'Afgodery belette,
 En sy met ons gesint: *De Eendrachts Pylen-Tros*,
Door List, noch door Ghewelt, noch tWist te maken los.

ZAREZ

Geluckich is het landt 'tgeen d'Alderhoochste Zegent,
 Met een Godsalich Vorst, (waer med' hy ons beiegent.)
 Die 'tHarnas in Gods Vrees, en lust der Wet aentreckt,
 En met den Helm des Heyls, zijn hevich hoofd bedeckt,
 Geharnast tot den Krijgh, gewapent tot het strijden.
 Doch niet door zijne hand, en sal hy ons bevrijden,
 Ten sy *G O D* voor ons treckt, met 'tuytgetogen sweert,
 Waer me hy 'tgodd'loos heyr wil delven onder d'eert.

ISRAEL

Om dat ghy ons vergeeft de sonden, wy genegen „ zijn,
 Te roemen op u Macht: *Want HEER wie kan ons tegen „ zijn:*
Wanneer ghy met ons zyt?

IEPH.

Dit sal den vyant sien,
 Waer hy sich aen vergrijpt, waerom, en oock aen wien.
 Maer eer sich Israel rust (ghy *Outste*, wilt my raden:)
 'kHeb lust te weten Réen: De oorsaeck en wat schaden
Ammon verhalen mach, waer in hy is vercort,
 Eer dat het Israels bloet ong'rechtich wert gestort.

THOLA

Komt senden wy de geen die't hem met Réen afeysen.

Tweede Handeling. III. Wtkomst.

AMMON. GESANTEN VAN IEPHTAH.

AMMO.

De onvermoeyde *Grijs*, die met een kromme Zeysen
 Het trots gebouw vermaeyt, ('tsy hoe verheven prat
 d'*Egyptse Pyramid*, oft d'alderoutste Stadt,
 Hun Tooren-spitsen hooch in s'Hemels wolcken bergen,
 En derren met hun gront, 'tvergancklijck wesen tergen:)
 Dit's d'onweerhaelbre tijt, die Rijcken nederstort,
 Wiens vleug'len nimmermeer *Atropos* scheyr vercort.

Dees comt, door 'tvlugh gerucht my in de ooren donderen.
 Israel maeckt sich op, wie soud hem niet verwond'ren?
 Hy condicht dat een Man, sich waent wel so veel mans,
 Om ons 'tvoorhoofd te bien, en tasten na de Lans.
 Ia grijpen 'tswaert in d'hant, om Israel te bevrijen,
 En met een vroom gemoet derr' 'tweeld'rich Ros beschrijen.
 Zijn bruyn geharden schilt, bemaelt hy met dit schrift:
Dees Vorst is met het Sweert, van GOD zyn heyl begift.
 En seyt daer by: De Ioën zijn *Abrahams* zaet gerekent,
 Dit lant hoort ons. En die't ons wederhout, wy wrekent.
 So mannen so, grijpt moet, en kruypt uyt uwen nest,
 En glorijt uwen Naem in hoop, en doet u best.
 Hier is een Roe! een Schrick! en Blixem voor u Zielen,
 Die u sal metter yl, doen omsien na u hielen!
 'tIs wonder dat de aerd' u raserny niet belght,
 En datse 'tcrijgel-Rot niet in haer Keel verswelght!
 Wat Vreemders sie ick hier hun voeten tot my wenden?

Verschooninge.

GHESENTEN. AMMON.

EERST.

Groot-Koning g'luck en Heyl: d'Heer *Iephtha* die gaet senden
 Zijn Boden, voor de troon van uwe Maiesteyt,
 Wiens wijt-beruchte Naem, het vlug-gerucht verbreyt,
 Door dien g'u roemt begunst, van die ghy hout voor goden.

AMMO.

'kHoor dat ghy Boden zijn, gesonden van de Ioden.

TWEE.

Ia mijn Heer.

AM.

Segt op dan: wat's 'tgene dat ghy wilt?

EERST.

De geen die't al beheerst, waer voor de Globe trilt,
 En d'Hemelen beweeght, wanneer *Hy* ons wil nad'ren:
 De *GOD* die is en was, de *GOD* van onser Vad'ren,
 Die op de Winden vaert, en breyt de Wolcken uyt:
 Den *Maker* van het Noord, het Oost, het West en Zuydt,
 Ia alles, al uyt niet. Wiens Eng'len zijn de Posten,
 De Heere Zeboath, die Israel verlost

Uyt *Pharaonis* handt, die heeft een Strijtbaer Helt
 Verweckt, en tot een heyl van Israel gestelt:
 Om so g'onred'lijck zijt, u red'lijckheyt te leeren
 Door Réen of door het sweert: Maer eerst is zijn begeren
 Te weten wat ghy hebt met hem of t'volck te doen,
 Dat ghy tot hem en 'tland comt krijgen?

AMM.

Also groen
 Alst u Heer *Iepthah* staet, wiens naem 'tgerucht my conde,
 Die uwen mond vervult met woorden, heeft gesonden:
 So groen, en groender (*loon*) gelooft vry staet het my:
 Versoeckt hy strijdt? Ick meer. Maer nu gaet henen vry,
 En condight uwen Helt, ick werd, (segd hem) te korsel
 Om reen te geven, doch eer ick het Rot vermorsel,
 'tGeen dertel-mondich my de Oorsaeckx-Reden eyst:
 Dat Israel sich eerst ten vollen wel bepeyst,
 Oft niet de waerheyt is, of hebben wijt gelogen?
 En namense geen Land doens' uyt *Egypten* toghen?
 Siet! van 'tLand *Arnon* aen tot so verr *Iabock* grenst
 Aen dees syd' de *Iordae*n. Nu w'hadden wel gewenst
 Dat dit ontloopen volck, (Niet weerd datmer om strede)
 Na rouw van sulcken daet, my hadden weer in vrede
 Gegeven, 'tgeen men ons onred'lijck noch onthout:
 En so dit noch geschiedt? gaet, seght, en my vertrouut,
 'kSal hun genadig zijn.

EE.

Veel danc sy d'hoochweerdige
 Koning, die ons gaet met rijcke Reen afveerdige,
 So immers t'een oor hoort, maer 'tander ongestopt,
 Verhoord de andre réen, so ons de Waerheyt klopt:
 Door 'tvvroegen van 'tGhevvis, gelooft op onse monde:
 So kennen vvy de schult.

TWE.

Die svverelts vvyde ronde
 Behangt met zijn Tapijt, en Israels sonden deekt,
 Bewaer zijn Maiesteyt.

EERS.

Wy bidden verlot.

AM

Trekt
 Vyt mijn bedvvelmde Zael, na d'opgevvorpen Heyl „ vvis,
 En segt dat *Ammons* Reen voor Israel al te veyl „ is.

Verschooninge.*GHESENTEN.***EERST.**

Ten is de waerheyt niet (O Koning) die u port,
 Te geven reén: Waerom ghy Israel soeckt te drucken:
 Noch 'tis geen lust tot recht, waer doort u mocht gelucken:
 Noch langh geleden smaet, waer door m'u goon vercort.

TWEE.

De makers van u goon, sien laes! hun houte blocken
 Verheven en gepronckt, geschildert en vergult,
 Geoffert uwen *Smidt*, en s'hebben noch gedult:
 T'is brandich licht en droog seer dienstich voor de kocken.

EERST.

Den maker gaet int bosch, en neemt zijn bijl, en houdt,
 En velt een boom, daer weet hy beelden van te schaven,
 Hy beytelt, steeckt, en snijdt, O wonderlijcke gaven!
 Den mensch die maeckt het geen, waer in hy self betrou.

TWEE.

Nu Coning dits u ernst, de goden wildy wreken,
 Ick acht de handen van u *Camos* zijn vol gicht,
 Of heeft hy 't*Podagra*, dat hy hem niet en licht?
 Ofsal hy ty genoech sich in het harnas steken?

EERST.

Of ist den yver niet die g'om u goden drijft?
 Maer ist de rijcke Reen, (Meesterse vande vromen,
 En drijfster tot de deucht,) waerom g'hebt voorgenomen
 Te richten onder ons? O Koninck siet toe! *Blijft*

TWEE.

Volstandich in u doen, gerechtich in u wercken,
 En heylich in u Eedt, waerachtich in u woort:
 So sal 'natueren recht, *Tyds-Dochter* brengen voort,
 En d'Hemel sy u Borch, en sal u heyr bevlercken.

EERST.

De reden is een vonck, die in ons herte ruert,
 De reden is 'tgemerck, van al die *Waerheyt Minnen*,
 De Reden teugelt staegh de reddeloose sinnen,
 En wijst ons d'Hemel leer, so lang het leven duert.

TWEE.

'tIs dan de Reden niet, waer door g'u Monarchien,
 Hier soeckt so grondich diep te wort'len als de lucht:

U Hel-gods rijck bedaeckt. En so hooch als 'tgerucht
De snel-gewieckte-Faem, gaet s'Hemels wegh doorsnijen.

EERST.

Wat ist: (*O Ammon!*) 'tgeen dat u op ons verhit?
Ist ongestadicheydt? Of ist bedrieghlijck wanen,
Van't ydel, 'tgeen gedroomt, u eygen wegh mocht banen?
Die nu gelijk ghy segt dat Israel besit.

TWEE.

Den Wollef vind wel yet, wil hy het Schaep verslinden,
Hy dicht een quaet en roept den neervallende stroom,
Begruyt u ruyge muyl. O Kauwer zijt so vroom,
En sondloos als ghy wilt, ick dal u toeft wel vinden.

EERST.

Gelijk een Appel leyt aen 'tblikk'rich vuyr en blaest,
En niete min de hitt' zijn vochte schellen bluystert:
So ist met d'*Ammony*, die na geen Reden luystert,
Maer blaest 'tvier zijns verderfs.

TWE.

O Mensch die u verdwaest!
Dat is het blind geluck, met voeteloose wiecken,
Die op haer Ronden kloot, u vriendelijck toelacht.
Ghy denckt: Israel is u ongelijck in macht,
Sy g'lijcken met hun heyr, de half gesonden siecken.

EERST.

Bedrieght u niet, siet toe, siet toe, wie dat ghy trotst.
By ons is voor u Zee, een Staelgevijlde grendel,
Die al u Baren schut. Ontrolt vry 'tbloedig Vendel,
Wy zijn met Godes macht en 'shemels heyr berotst.

TWEE.

De Son onttoomt zijn Iacht, ick sie de gulde stralen
Verand'ren in Saffraen, by *Thetis* grauwe vest.
De Vogeltjens zijn heen gevlogen na hun nest,

EERST.

Wie keert by tijts doet wel, wel doen bevrijt voor dwalen.

Tweede Handeling. V. Vytcoemste.

IEPHTHAH. GESANTEN.

IEPHT.

So haest den lieven dach wiert van den Haen gekraeyt,
En kon Doots-Suster my de Oogen niet vervaken.
So haest de ronde Son de aerd' met gloor bespraeyt,
O Israel so siet m'een herder voor u waecken.

So haest en sietmen niet de kronckelige Wolcken,
 Ontswaddert van het bruyn en swart bestickte zeyl,
 Of ick ben van mijn Koets, ick d'yveraer der volcken,
 Ick u vercoren Prins, en opgeworpen heyl.

Als al de Werelt schijnt door *Lethes* stroom bestroomt,
 En d'onvernoechde wraeck mach *Ammons* geest ontrusten,
 Becommert sich u hoeft, die sluymervallich droomt,
 En troetelt sich door hoop, in zijn begeerde lusten.

De lusten daer mijn ziel so grondigh graeg na yv'ren,
 Met wil en reden zou: Dats dat ick *Ammon* sla,
 Eer twee-maels-thien de Zon sich spiegelt in de vyv'ren,
 Of dat hy my te recht, oft ick hem recht versta.

Ghy *Vaders* van het volck, ghy trou verbonden staet,
 Regeert met rijcken raet de veel hoofdige Hoofden,
 En soeckt u sellefs niet, door vuyle eygen baet,
 Die laes! niet dan te veel het rechte recht verdoofde.

So g'yemant siet vercort, daer is noch hooger pleyten,
 Daer is noch hooger recht, daer is noch hooger swaert,
 En Vierschaer die verdoemt, en straf der booser feyten,
 Daer yeder vrome Ziel eenvoudich sich verklaert.

En kreuckt de *Gods-dienst* niet, door eygen wijs vernuft,
 Of buyght *Gods-wetten* niet, na u natuerlick wanen,
 De Mensch is vleesch en bloet, 'tgeen licht in 't*Godlyck* suft!
 En wil vervreemd van *God*, verkiesen nieuwe banen.

Nu treet op d'ouden weg, en vraecht hoe dat u gangen,
 Gerechtet mogen zijn na 'trichtsnoer des geloofs?
 Vervloeckt d'Afgodery, ontslaet die zijn gevangen,
 En reynicht d'handen, die (ick ducht) noch zijn vol roof.

Ick heb mijn sonden, siet! Voor Israels God gebicht,
 Ick heb hem toegewijd, de rest van al mijn dagen,
 Ick heb hem Eed gedaen, so waerlijck als hy richt!
 'kEn wijck niet van zijn woordt, waer voor 'kmijn ziel wil wagen.

Treedaen verslagen volck, en nadert met gebeden:
 By een gebroken hert, door waer berouw tot *Hem*,

So sal u licht opgaen gelijk den Morgen heden
 Vervrolickt voor den dagh, eer ick u nut bestem,
 So in't geen dat u raet en goede wille prijst,
 In't rechten van u saeck, als 'tgeen de ys're lieden
 Nootwendich schorten mocht, en 'tgeen de Reden wijst,
 'tSy straffen van het quaed, 'tgebieden, oft' verbieden.
 De Rechters zijn de geen die Godes beeld vertoonen,
 En spelen op 'toneel des Werelds d'hooge Rol,
 Die hun ziel bloedigh staet, so sy het quaet verschoonen,
 En wroeten in het aertsch gelijk de blinde Mol.

Verschooninge.

GESANTEN. IEPHTAH.

EERST.

Zeer wel te pas, siet hier, d'Heer *Iephtah* ons ontmoeten,

IEPHT.

Gesegent zy u komst: En lieflijk zijn de voeten
 Die nad'ren Israel om kondigen de vreed.
 Wat seyt zijn Majesteyt?

EER.

Die 'tgroen geschildert kleet
 Der aerden, noemt zijn Banck, en d'Hemel zijnen Zetel,
 Die geeft mijn Heer geluck:

TWE.

De Koning is vermetel
 Geswollen door de waen, van zijn gedichte réen!
 Hy seyt: Als Israel trock door de Roode Zéen,
 Uyt 'tslaefsch *Egypten-lant*, so hebben sy de Palen
 Genaeckt van *Arnon* eerst, tot by de vlacke dalen
 Van *Iabok*, en den vloet der glasiger Iordaen,
 En dit zijn landt (door 'tswaert) dat tasten sy doen aen,
 En nament met geweld, en houden't tegen Reden:
 Maer soo men't wederom hem ruymt, en geeft in vreden
 Den Eygenaer die 'thoort, so hout hy hem gerust,
 Dits 'tgeen hy u ontbiedt, en niet meer.

IEP.

My lust
 Noch andermael, noch eens zijn dwaling hem voor oogen
 Te stellen: Want ick weet zijn seggen is gelogen!
 Israel nam geen Landt self van den *Moabijt*,
 Noch van den *Ammonyt*. Dies soeckt hy maer den strijt,

'Tzijn redeloose Réen, zijn woorden zijn als winden,
 Wiens ruysssen datmen hoort; maer wie *kan* ondervinden
 Zijn Leger, plaets, en wegh, en waer hy henen blaest.
 Also m'hoort *Ammon* oock, die door zijn wanen raest,
 En terreght my tot Krijgh! Wel aen comt met ons binnen,
 Wy sullen op dit stuck met rijpen raet versinnen.

Chooren.

Wanneer de *Waerheyt* is door reden schijn verdoemt,
 Komt ,, sent u Boden *dan* met waerheys toorts in d'handen.
 Schande ,, erft de Prins die by de réen gekromt
 Somt ,, zijn eygen Macht, en slaet 'tgerecht in banden.

Ammon so g'u verhard, en hoort geen waerheys reden,
 So sal u Konings Rol met d'eere zijn volspeelt.
 En denckt g'hebt met 'tgeluck u aertsche rijck gedeelt,
 Daer u voor-gangers oyt so bloedelijck om streden.

De Boden zijn op weg, die u de tweede maele
 Verhalen ,, hoe dat ghy onred'lijck hun beticht,
 t'Licht ,, der waerheyt self verlicht u herten zale,
 Dwalen ,, laet, gaet recht, want d'Opper Koning Richt.

Hy sit op zijnen troon, en wil met d'ys'ren staf
 Vermorselen de geen, die hem niet willen eeren!
 O mensch! sluyt niet u hart, wert wijser, en wilt leeren
 Te luystren waerheys Réen, en laet u wanen af.

Isra'el wilt door Réen, u Réen-schijnende-glans,
 Gans ,, door 'trecht verhael u onrecht tegen spreken,
 'kReken ,, ghy en soeckt niet 'twelvaert uwes lans,
 Kans ,, en isser noch om u na lust te wreken.

Den *Pharao* gedenckt: Laet die u spiegel wesen,
 Hy hoorde *Mosen* niet, hy schimppte met *Aaron*,
 Maer als hy in het Meyr sach dat hy niet en kon
 Ontcomen, most hy noch een hooger Koning vresen.

Hy riep grijse *Neptun*, siet! wie ghy wilt verslinden,
 Winden ,, wat is u dat ghy so woedich raest?
 Haest ,, ontsiet mijn Kroon! Ick ben *Aeools* beminde,

Vrinden die op 'thoochsts nu d'hel zijn aldernaest.

Ten help niet het Meyr, dat heeft zijn heyr verswelght,
Hy most, hy woud of niet, het Aes zijn vande Vissen!
O Coning! leert, gedenckt, het cond' u mede missen,
De Vrouw van 'theylich recht sich om u reden belght.

Ghy denckt veel licht, ick maeck mijn leger vast gerots,
Trots, vry d'*Ammony* hy comt zijn Zolen lichten,
Swichten, is u best, oft uwen val die plots.
Bots, niet aerden Pot op mijn gestaelde schichten.

Neen Koning! siet, het sweerd besturven in de vuysten,
Van 'thert genomen Volck, dat op hun Heylant broemt!
O luystert op 'tgerucht! hoort! hoort Israel comt
Met sulcken velt geschrey, als oyt de Winden ruysten.

Tweede Handeling. VI. Vytcoemste.

EERSTE. TWEEDE. DERDE Gesanten. AMMON.

EERST.

Wel tienmael 'tmorgen-rood quam spieg'len zijn Paruyck,
Met 'tkriecken vanden dach in *Thetis* Water-cruyck,
En deed' het lichte blaue van 'sHemels koele tranen,
(Gestort op 'tgroene kleet, by 'tschijnsel vande Mane)
G'lijck als gedistilleert, verdwijnen in de Locht.
Eer Israel u Boòn de Koning spreken mocht,
Eer dat zijn Majesteyt rechtvordrich socht de Reden
Te hooren na de last. K'hoor hy comt herwaerts treden,
Hy nadert na ons toe. *O Prins!* blijft niet verhart:
Op dat u Rechterstoel in waerheys Reden wert
Gehanthaeft, en bevest, Pylarich vast in gronde,
Daer anders 'tgroot gebouw zijgt door den last der zonde.

AMMO.

Wat wildy andermael? Rebellen segt vry aen!
K'sal u onnutte Reen genadelijck verstaen,
Wat's 'tgeen u Heer ontbiet?

EER.

Niet *dan* de heldre Waerheyd,
Die door u herten kolck licht met de Tourts der klaerheyd.

TWEE.

So ons mijn Heer verschoont, en neemt ons Reén in't goe
Wy beginnen

AMM.

Dat sy verr' dat ick u anders doe.

DERDE

So seyt *Iephthah*: (Heer) Israel heeft genomen
Geen landt soo't herwaerts quam van *Nilus* groen blau stroomen,
Uyt 'tRijck 'tgeen wel besucht hun droeve ramp beschreyt
Dat een onsterflijk God zijn Volck heeft uytleeyt,
Na 'Roo-gul-zandich-Meyr, door twonder zijner handen,
O wonder! wert de Zee, tot Carmozijnen wanden!
Ia aerselt achterwaerts, op dat haer *Thetis* deekt,
So datse nau het stof van Israels Solen leckt!
Daer *Pharao* versoep met al d'*Egyptse* scharen,
Die riepen: *Isis* helpt! *Neptunus* wilt bedaren!
U foute Toomen grijpt, en kemt d'oneffen vloén,
Op dat wy aen het strant u d'Offeranden doen.
Siet Koning! als den *GOD* der aller goden gode,
Zijn Vollek door dit werk verschricken, door het dooden
Van sulck ontsichlijk Heyr, 'tgeen d'afgront binnen slorpt.
Als hy de Zee beval, die flux de Wap'nen worpt
Aen d'Oever, die het Meyr d'*Egypters* had geplondert,
Het wapenloose Volck ten dienst. O die verwondert
Doen waren! Was het Heyr 'tgeen Godes liefd aensach,
En trou in wederspoet, so datmen roemen mach:
Dit Volleck is gelijk, den Appel in GODS Ooge!
Wie die aenraeckt, die raeckt den Heerscher, die om hooge
Besit zijn gulde Troon, en swerelts doen betoomt.
Zijn Boden voor ons Heyr, was geen *Mercur* gedroomt!
Maer 'twaren daegs en snachts Colommen, d'een als vierig
Die glinsterde des nachts, en 'sdaeghs wit-Wolkich cierig,
De andere voor ons ging, van 'troode Meyr (of Schelf,
Of Riet-Zee noch genoemt,) tot *Kades*. Waer dat self
Israels Hertooch sant zijn Boèn, aen d'*Edomiten*,
Op dat hun Koning ons verhoorde. Maer s'en lieten
Vervreemt 'tuytheemsche volc niet trecken door hun lant,
En andermael hun Boèn by *Moab* 'tseljde vant.

Dees gift

AM.

so doet en spoeyt u flux mijn zael te ruymen
 U woorden zijn als Wint! veel lichter als de Pluymen!
 V uytgeputte borst is door u reën geleeight,
 Dus gaet, 'kheb u verhoort, danckt God dat ghy verkreegt
 Genade, (door mijn gunst,) u lanck Relaes te hooren,
 Ick ben u Reen so wars, ia so dat ick't te vooren
 Geweten had, g'en soud dees hantschoen d'Hoeren soon
 Niet brengen, opgeraept by d'*Ammoniters* Troon.

Verschooninge.

TWEE.

O Redeloosen Vorst! O Prinse! wilt versinnen,
 Ghy kondt u selven niet,

EER.

Wat soudy dan verwinnen?
 Een opgeworpen Volck, die u het Voorhoofd bien?
 So haest sy 'tstof en 'theyr van *Ammons* kinderen sien.

Tweede Handeline. VII. Wtcomste.

SINESIUS, SISIPHUS.

SINESI

Neptun die 'tblau gegolf doet swalpen over Strant,
 En spoelt 'tGedynte weg: Als zijn bestierde hant
 De soute Toomen grijpt, en met zijn Dry-tandt spitsich
 Verschrickt den *Oceaen!* en maeckt zijn Zee-iacht hitsich,
 'tGeen bruysende door 'tmeyr de Koets ten Hemel went,
 En schielick weer den gront van *Plutoos* lucht berent.
 So m'ongestadich siet, de voeteloose Vrouwe,
 Haer opgeblasen Zeyl oprollen en weerhouwe,
 Wanneer den lichten wint door een *Boream* raest,
 En soetlijck over 'tlant weer met zijn adem blaest.
 So ist met Israel oock, de haest verschrickte Ioden,
 Hun suffen in de angst, en beven inde nooden,
 In't Iock zijne gedweeg, en uytgeteert van macht,
 Als 'tgeluckx gevouwen zeyl de Zee en wint versacht.
 Doch wanneer maer de Son zijn gulde stralen schittert,
 En lacht hun vriendlijck toe, so zijne weer verbittert,

En grimmich in het stael. Sy derren nad'ren Die-n,
 Als 'thoof des heys sich roemt, en van de wapen-lien,
 De lien die d'oorlogs godt half maeschap connen rek'nen,
 En die in't Zuyd en Noord oprechten door Mercktek'nen,
 Hun *Zuylen*, tot bewijs hoe wijt haer heersing' romt,
 En als haer Scepter reyckt, en als haer Kroone bromt.
 De Ioden willen vaeck den grijsen *Neptun* formen,
 Ia breken uyt haer wal, en op de Krijgers stormen.
 En g'lijck de God des Wints de eycken boomen velt,
 So schijnt dat Israel comt door 't onbestuyrt geweld,
 Op geen swack buygend riet hun stale boogh te spannen,
 Maer op den *Ammonijt*, de Mans der brave mannen,
 Wiens schichten yder vrucht en nieu geslepen stael.
 Help *Milcom* so ick wijck, meer als een stijven Pael,
 Die selfs 'tversoeck ontseyt voor *Iupiter* te deysen,
 Dewijl hy mijlt den weg des wandelaers in het reysen.
 Oft so 'khun hoofd ontsie nu opgeworpen vars,
 Die sich te onvertsaecht toe-rust in 'tHarrenas,
 (Een Roover die onlangs noch vrient en vyand quelde.)
 So moet mijn ziel voor u als in een slinger gelde,
 En mijnen naem die moet so lang 't*Lavender* bloeyt,
 Door *Lethes* zijn bedeckt, en eewich uytgeroeyt.

ZIZIP.

Heer *Hooftman* so't u b'haecht, en dat dijn rijpe vroetheyt
 Versint 'tgeen ick betreck door ruw geslepen sin:
 So bid ick dat ghy stilt de onbesnoeyde woetheyt,
 Van 'tongerddert Heyr.

SIN.

My dunckt dat ick bevin
 Verbijstert, so mijn geest onordentlijck verwildert:
 Dat ick my selven sie te radeloos geschildert,
 Gedoot-verft op't Paneel, van 'tgroen gelovert velt,
 Door dien 'kmijn onlust sie!

ZIZI.

Dat voor u immers gelt,
 Mijn onvolbrachte raet:

SIN.

Wat?

ZIZ.

Datmen de Basuynen
 Blaest, en wekkent heyr *van* 'toosteynd tot het west,
 Op dat het Ruyter-volck beschrij de gladde Ruynen,
 En 'tradde Voet-volck sla de handen aen't gevest,

Die 'twrevlich Wapen-volck omringen op het lest,
 Met 'tblickkerich gheweyr dat yder vreest te vluchten;
 So wert den Isralijt t'gelockt, dit dunct mijn best,
 Eer hy zijn adem haelt.

SINE.

'tverhaesten doet versuchten,

SISIP.

'Tverhaesten wracht veel goets, en 'tdralen wel veel quaets,

SINES.

'Tberoude menich Prins te luyst'ren na veel raets,
Abimelech verhaest sich al te haest in't nad'ren
 Aen *Thebets* toren.

SISI.

den roem der Iooden vad'ren
 Sloech metter yl in vlucht den *Kedor Laomor*
 Met zijn dry Coninghs-heyr,

SIN.

nochtans de Zoon *Zipor*
 Den *Balac* die won tijt op Israël met dralen,

SISIP.

Wat holpet hy most noch met schand voor Israel dalen,

SINES.

Wat waendy dat dit volck zijn Adem maer verschept?

SISIP.

'Kweet dat een yder man zijn gauwe handen rept,
 Men set de wachen uyt dry dobbel op de wallen,

SINES.

Onveylich ist voor ons, te meer hun t'over vallen,

SISIP.

En hoe men langer wacht te meer men hun versterckt,

SINES.

Ic wacht na 'sConincx raet,

SI.

'kweet dat hy't niet bemerkt
 'Tgroot voordeel datter is, 'Tonord'lijc Heyr te scheuren,

SINES.

Noeyt vollegden der heyl wt raed die van te veuren
 Niet wel was overleyt, gewoghen en bedacht,

SISIP.

De Raet bestaet int g'luck, 'Tvoornemen inde cracht,

SINES.

Na schickkingh vande goon waer door dat wy vermogen,
Den waen ons wel bedriegt.

ZIZI.

Ic sach ons heyl voor oogen

SINES.

Streedmen, en ons hoofd met Zeges crans gecroont,
Noeyt misded' die geen die sich ghehoorsaem toond,

SISIP.

Den Prins die luystert naeuw, en straft vermeten willen,
Mijn raet en is geen dwang

Verschooninge.

BODE. SISIPHVS. SINESIVS.

BODE

Wel die hun daghen spillen
Begunstight vande goon, en liefgetal de Prins,

Ontfangt dees stomme Bood'. Den Hemel die na wins
Zijn Majesteyt beheylt, wensch dat u cloecke handen,
Op 'theylige ghesteent doe smooken d'offerhanden
Aen *Mars*, op dat u g'luckt den seghe naer den slach.

SINES.

Hoe vaert zijn Majesteyt?

BO.

seer wel,

SIS.

comt aengenamen dach

Komt nadert en vervarst, groot krijger inden Hemel
De krachten van u volc, op dat het Stael gewemel
Der Iooden, die ons licht verduyst'ren, sy vernielt
Die hun vergad'ren g'lijc den hemel is omwielte,
Ontelbaer (inde Nacht,) van tintelende Sterren.

SINES.

Sisiphe, siet! 'kheb last om sonder lang te merren,
(Naer dat ons d'Hemel gunt zijn gunst te zijn bereet)
Dat d'aerde met ons bloet, oft t'Iootsche sy becleet,
Eer drymael *Phoebus* rijst en vrouw *Auroor* verrast,
So werdt de seghe ons, oft Israel toeghepast.

Tweede Handeling. VIII. Vytcomste.

IEPHTAH. THOLA. ZAREZAR. ISRAEL.

IEPHT.

("Tschijnt) *Pharo* is weerom wt roode meyr gedobbert,
En heeft 'tbezande Stael aen d'Oever afgelobbert,
Hy weygert wederom de afgeeyste reén
Waerom hy Israel hout in dienstbaerheyt vertreén,
Waerom hy noch veel meer zijn sonde wil vergrooten,
En derr' 'tgecroonde hoofd weer op den prickkel stooten.
Hy terrecht my tot krijgh, en lockt my tot den strijt,
Hy sent my d'Hantschoen. Maer o Prins! o Prins! belijt,
Sydy de oorsaeck niet dat so veel duysent zielen,
U soecken door het swaert ghewapent te vernielen?
Als d'Heerscher vanden *Nijl*, de *Amrans* soonen beyd,
De swaer verdruckt Hebrée zijn vrywordingh ontseyd,
En krijghden teghen hun met zijn godloose reden,
Ia dobbelt 'tdagwerck meer om 'tbouwen van zijn steeden

Siet! Heeft d'*Heer Zebaoth* 'tverharde hart verhart,
 Als hy den Hemel g'noegh tot strijden had getart?
 Heeft *Og* den *Basanyt* de schrickelijcke Reuse,
 Voor hen 'tSprinck-hanig heyr in't minste connen kneusen?
 Al was 'tgestalt so groot, dat scheen hy d'aerde dwang!
 En 'tBedd' was acht voet breet, en negen ellen lang!
 Van yser, daer hy 'snachts de rouwe romp op ruste:
 Noch viel hy voor d'Hebreé, op dat hy d'aerde kuste.
 So d' *Am'lechiten* oock hun hoocht, of grove léen,
 Of macht geholpen had, als sy op Israël stréen,
 Gewis onnoodich wast, dat *Moses* zijn gebede
 Storte, en m'hun help na't duyster rijck beneden,
 Door't moedeloose volck vervarst door 'shemels gunst.
 O *Ammoniters!* denckt, 'tis meerder als een cunst,
 'Tgeen *Balak* wel vernam, 'tgeheylichde 'tontwijen,
 Met zijn heyloose gift om te vermaledijen.
 Siet! *Beliam* doet zijn mont om zeg'nen voor ons op,
 En condicht Israels heyl, van d'hooght des berreghs top,
 Hy wenste dat zijn ziel sich mocht voor God onweerdige
 (Met ons) en dat hy storf de doot van de rechtveerdige.
 Ist sake dat den Man die Godes bood weerstond,
 De Waerheyt tuygh'nis geeft, en luystert Godes mont.
 Hoe veel te meer ist quaet, ô *Ammoniten kind'ren*,
 Dat ghy weerspannich zijt, ong'hoorsaem, om te hind'ren
 Dat Waerheysts Fakkellicht, door 'tredelijck verhael,
 In duysternis spelonck, uws herten boosen Zael,
 De Zael daer onverstant u red'lijckheyt doet pijnen,
 Behangen om en om met ongeloofts gardijnen,
 Wel aen so't u behaeght, en lust u na 'tgevecht,
 So oordeelt God ons beyd, die ewich heerst en recht.

THOLA

Heer *Iephtah* grijpt een Moet, en wakkert uwe handen,
 En rust u in't geweyr, en reddert ons. De schande
 Die met de sonde lach, voor 'sherten eycken Deur,
 Die staet en gaet van ons, en d'eere die comt veur,

Met boete van berou, en quijtschelding der sonden,
En treed met Israel aen:

ZAR.

Gods gramschap is gebonden
Gelijck een ionge Leeuw geketent en getemt,
Oock is de dienstbaerheyt in Godes raet bestemt.
Voorseyde Gode niet: *Abrahams* zaet te swerven,
Een-mael vier-hondert Iaer? Eer datse soude erven
Canaan, 'tvruchtbaer lant daer Melck en Honich vloeyt!
En daer de blaue Iordaeu uyt so veel beeckxkens groeyt,
Al eer s'in't wijde Meyr krom-slangigh komt te losen,
Gelijck den *Nyl* in zee doet, by het slaefsche *Gosen*.
Hun veertich daeghse reys, in veertich iaer verkeert,
Eer Israel de Woestijn van *Sinai* passeert!
De sonde stutten hun, de sonde die doet sneuv'len,
En maken inden wech veel opgeworpen heuv'len.

ISRAEL

Maer als de vlugge tijt by Gode is beperckt;
Vergeeft hy onse sond' en toont zijn groote sterckt.
De vyand die voor heen ons als in't stof bedwell'mde,
Die ruckt hy uyt het rijck! ia die zijn hoofd eerst hell'mde,
En paste zijn Pansier, en hing 'tbekleede scherp
Op d'Heup, en greep de Lans', en met een wis gewerp,
Hy slingert d'herde Key, by duyst geveyrde schichten,
Op Israël, die moet voor Godes straffe swichten.

IEPHT.

k'Besluyt dan, ô Hebréen! So wie God heeft vergramt;
Maer boete doet gegront, en op't Geloof gekramt,
Ziel-yvrich door de Liefd, by sterck onfeylbaer hopen,
Die heeft alree de mijn zijns vyands onderkropen,
Hy heeft zijn schem'rich ooggh gevest in 'tlicht geblick,
Zijns vyands gladde stael, 'tsy hy de Wolcken dick
Wil scheuren door 'tgekrijtsch en kleuren van zijn wimp'len
En wil met *Pharo* 'tmeyr met golgen weer berimp'len,
Om volgen op het spoor de vliende Hebre,
Die in *Gods* gunste trock, en had den Hemel me.
Nu *Ammoniten* 'kg'loof dijn straf is u verborgen.
En *God* die met ons treckt sal u door 'tswaert verworgen.

Tweede Handeling. IX. Wtcomste.

SINESIVS. SISIPHVS.

SINES.

T'reed' aen kloeckmoedich volck, treed aen ontsichlijck heyr,
 Den Hemel reyckt u toe het harnas ent 'tgeweyr,
 'Tgeweyr 'tgeen u beschermt, naest d'hulpe vande gooden,
 Op 'tongheorsaem rott de onverschrickte Iooden.
 Komt Krijger Bloet-god *Mars* die lust hebt in't verniel,
 Ick offer u mijn bloet, mijn lichaem ende ziel,
 So 'teenmael dy ghelust dat ick in't hevig strijen
 Ontschep, en moet dit rif zijn Majesteyt toe wijen.
 Die 'kheb belooft met eedt so 'kniet de Ioón verdruck,
 So roep *Lachesis* vry, o Sufter! ick en ruck
 Zijn levens draet niet meer, *Atropos* komt wilt knippen
 Ic sie 'tdood verwich k'leur op zijn besturven lippen.
 Siet! mannen Roem des Eeuws: Ick tree u Moedich veur
 Schroomt niet oft *Cerbrus* wil ontgrendelen de deur,
 En oft aen *Ach'rons* veyr den Schuytevoerder kuyert,
 En wacht na Zielen vracht waer op hy nimmer luyert,
 Wy moeten een mael 'tlant van *Pluto* Rijckdoms godt
 Bewoonen, t'wijl dit aertsch in d'aerd tot stof verrot,
 En 'twispelturich g'luc en kan niet hooger heffen,
 Ten sy de anghe Doot vernielende comt treffen
 De geen die door het stael vroom hertich int gevecht
 Sterven, en hun Prins de Lauwer 'thoof omvlecht.
 Ia 'teelste dat Natuer voor kleynoot heeft ghekoffert:
 Dats d'eer beruchten doot diemen zijn Koning offert.
 Ons Leven is ghelijck een sneeuwen beeld verdwijnt!
 Wanneer aen't crullich blau de vierge Sonne schijnt.
 Oft g'lijck een purp're roos die door de gure winden
 Verwelckt: oft schau verstuyft, oft als de snelle hinden
 Wanneer de Iacht vrouw naerd, hun maken op de vlucht,
 So vlien ons daghen heen! na dat wy d'hemel lucht,

Besuchten alder eerst, en met ons weenen groeten.
 Siet *Ammoniten!* siet! dits reden en wy moeten
Ghetrouw altijd den Eedt betrachten die men swoer
 Ons Koning, of ons ziel met *Caron* over voer.
 En oft na goden wil by onse rol volspeelde,
 O Crijsluy sullen wy geglorijt inde weelde
 In't onvergancklijck huys vande d'oude *Mnemosijn*
 Gegrift int stael ghedenck van alle helden zijn,
 Dits t'quaetste, maer daer rest voor ons een hemels hoopen
 'Tonslippen vande doot dat staet hier by noch open
 De brave Moet die 'koyt in u lien herten sach
 Die ritselt door mijn leen dat heden desen dach
 Den *Ammonijt* ghetrotst op zijn ghesmeede wapen
 En door zijn starcken arm de Ioden doe ontslapen,
 Ontslapen in het stoff ontzielt, ontgeest, ontleeft,
 Door 'swaert, door lans' of pijl, 'tgeen u *Bellona* geeft.
 Het wederspanning Heyr, 'tgeen ons derf'tvoorhoofd bieden,
 So mijne Ziel getuyght, suldy voor u doen vlieden,
 Gelijck het kielich hout voor *AEools* adem schuyft,
 Door 'tblau-groen-schuymich-vocht: Oft g'lijc een pijl die snuyft
 Snel door de dunne locht, en laet geen wech bespeuren,
 So moet het door u cracht de Ioden oock gebeuren,
 Sy struyck'len voor ons neer en vallen in het swaert,
 En *Ops* open haer mont en slocktse 'thellen waert.
 Tsa Krijgers grijpt een moet, de woorden niet en gelden,
 Sy nad'ren na ons toe.

Sisi.

Bedeckt de groene velden
 Met d'oon, op dat u cracht in't minste niet verslapt,
 En schrickt niet oft de doot met schreden na ons stapt,
 De eer versnelt haer gang, en draeft ons vrolijk teghe
 So wie't de Goden gunt verleenen zy de Zeghe.

Tweede Handeling. X. Wtcomste.

IEPHTHAHS Belofte.

IEPHT.

Heer wildy door mijn hand, dewijl ick henen gae,
 Dat ick den *Ammonijt* door uwe hulp verslae?
 Soo sal de eerst U zijn die m'uyt mijn huys comt tegen!
 En na mijn weder-reys, (in vrede door den zege,)
 Geheylicht en gewijrt wert die ten Offerhand,
 Door my op 'tAltaers plat gedoodet en verbrant!
 Hier op verhoort my God, ick neem u tot getuyge,
 Mijn mondt belooft u dit! Wildy mijn vyand buygen.

Verschooninge.

ISRAEL. IEPHTAH.

ISRAEL

*Die 'tHart des Koninckx buyght, gelyck de Water-Beecken,
 Die 'tgrondeloose Meyr begrendelt met 'tGedyynt,
 En al de Bergen schiep, en al de Toppen cruynt,
 Die sal zijn Is en Was: Wil ons aen Ammon wreken.*

*Ghy grooten Zebaoth die door 'tlaest wonder-teecken,
 Verschrickte den Monarch, die g'lijck een harde Rots,
 Den Hemel wederstre, en al de straffe Godts.*

Ach! wilt voor ons, de macht van d'Ammonijt verbreken!

*Ghedenckt aen u verbondt met Abraham gemaect,
 O Herder Israëls! die voor u Kind'ren waect,
 Ghy condt door Tharahs soon het Kedors Heyr vernielen.*

*Wy kennen geen Bellon, Ghy zijt den Krijger Heer!
 Ghy zijt den rechten Mars, Ghy vlechtet Hooft met Eer,
 Komt geeft mijn Heer Geluck, met so veel duysent Zielen.*

IEPHT.

Nu schuyft den Morgenstont van haere gulde Koets,
 'tBestickte bruyne zeyl, en doet het silvrich schitt'ren,
 Ghediept door 'tHemels blaeu, en g'hoocht op 'taldersoets
 O Ioden! Broeders, 'kacht de wrevle krijgsluy sitt'ren.

G1r

De Roemers op haer macht, de Snorckers op haer sterkt,
Ach Heer komt en verslaet, dewijl sy ongemerkt,
Door een godloose leer u crachten niet erkennen,
En goden liefdich noch hun tot de logen wennen,

Treet voor ons in het heyr: O grooten *Sylo* helt!
Beschaduw *Israel* met u kleedts purp're lommer,
En werpt de stoute neer in't vael bestoven Veldt,
En helpet ons uyt schand, uyt druck en slaefsch en commen.

Wy comen toegerust doch voor u eyghen wet,
Wy comen g'wapent maer met *Gedions* Trompet
Zijn w'uytgetogen, d'wijl wy weten t'vlesch is swacker
Als t'halm-dragent-stroo, op d'omgeworpen acker.

Ons sterreckte helaes! d'Egyptse riet-staf g'lijckt,
Wie daer op steunen wil begeeft hy in de handen.
Wie sich op t'vlesch verlaet die sietmen dat beswijckt,
Geen ros, noch wagen hellept, noch stael in d'Reusen handen.

Maer Ioden niet te min oft Gode ons beheylt
Strijdt vroom voor t'Vaderlant dat niemandt niet en seylt,
Soo't immers is bestemt, eer wy den hoochmoet korten,
(Ons vyandts,) om het bloet als *Ridderen* te storten

Voor u een zielsche helft, (die ghy naest Gode mint,)
Voor t'erfdeel waer in ghy woont, en voor u heyl'ge wetten,
Voor die u t'herte buyght, u kinderen of u kint,
Die, ô schrick! d'*Ammonijt* wil aen de Rots verpletten.

O Treed vry moedich aen, u Prins die gaet u veur,
V heylandt *Iepthah*, wil vroomhertich om de keur
Van d'onversturven kracht te sien, den strijdt beginnen,
Door Gode zijn wy vroom, so connen wy verwinnen.

Chooren.

Den Geest des Heeren is gedaelt
Op *Iepthah*, die na *Israel* taelt,
En moedich trock door *Giliad* henen,
Om met zijn onversturven macht,
Daer m'hem te *Mispa* leyt en wacht

Het woeste Heyr weer te vereenen.

De Trommel en Basuyns geluydt,
 Die drijven 'snachts zijn ruste uyt,
 Als hy soeckt sluymers soete lusten,
 Schielijck dunckt hem in drooms gebeelt
 Dat m'hem zijn Wapenen ontsteelt,
 Oft dat hy sich in 'tStael moet rusten.

O Krijsch-Helt die u rust verliest,
 En voor u selfs 'tgemeyn verkiest,
 Met vlijt ziel-yvrich te besorghen:
 Treckt heen, treckt heen, strijdt, en verwint,
 Op dat ghy u in vreuchde vint,
 Eer dat den nacht wijckt voor den morgen.

Eer dat de Son zijn Peerden drenckt,
 En eer den avondt ons toewenckt,
 Moet Israël u vyand vallen
 Door 'tsweert. En g'lijck de rouwe Zee,
 Breeckt dick het palich-Bosch ontwee,
 Geheyt voor d'opgeworpen wallen.

De Wallen daer den *Ammoniet*
 Sich onverwicklijck op verliet:
 Dat zijn de opgeworpen crachten.
 Maer siet, 'tis Zant, en 'tblijft getelt
 Voor Godes Oogen, als't gewelt
 Der Zee wil stout te weren trachten.

Israels Godt die scheurt u Heyr,
 En hy rucket 'twreet geweyr
 Vyt d'handen, en u bloedich Vendel
 Werrept hy voor zijn voeten neer,
 Want een Krijger is de Heer,
 Die verbreken kan den grendel,

Den grendel die de Zee besloot,
 Als hy in d'eerste Eeuwe goot
 Den Regen, uyt den Hemel neder,

Die schoof hy uyt de krammen wijt,
 Voor hondert vijftich daeghse tijt,
 En gaf doen d'Aerd haer droochte weder.
 Hy is de Heer die't al vermach,
 Die Israël verleent den dach,
 Dat sy met vreucht zijn wond'ren singen!
 Hy ist, waer me den Krijger can
 Vernielen, Wapen, Ros, en Man,
 En over d'Hooge Wallen springen.

Derde Handeling. I. Vytcoemste.

De FAEM, of 'tGerucht.

FAEM.

SOO wijt den Hemel spandt zijn heldre blaeu Gardijn,
 Soo wijt de ronde Gloob van d'onvermoeyde golghen
 Bearmt wert om en om, so wijt sal condich zijn
 'tGerucht, van die my haest sal op de hielen volgen.
 O Ioden zijt verheucht! O *Geliaditers* roemt!
 Iuyghd vrolijck, want u heyl bestaet door *Iepthahs* handen
 Naest Gode, die u lief. Want hy die u verdoemt,
 Die is door 'tcoude Stael gevelt, met smaet en schande.
 Den *Ammonijt* die sach 'tgeruste heyr ten strijdt,
 Hy loeg in 'tgodeloos hert, en schimpte met de Ioden,
 Hy sprack wie coemdy toe? (ò snoode Isra'lij!)
 Wie soeckty? Siet! hier zijn begunste van de goden.
 So haest dit *Israels G O D* had in zijn troon gehoort,
 Hy stont op, en hy sprak: wie lastert mijne kind'ren?
 Wie druckt 'tboetweerdich-Volck? Wie twijfelt aen mijn woort?
 En wil door wrevlen moet 'tgezegent heyr vermind'ren?
 I K ben de geen die 'tront des Werelts heb omwielte,
 Met 'tdagh en 'tnachtse licht, de aerd heb ick gedrongen

Op 't*Centrum*. En ick heb den aertschen Mensch gezielt
 Na d'Hemel, eer de Zee mijn stercke grendelen dwongen.
 De Visschen in het Meyr, 'tAzuur-gemarmert nat,
 Die 'tWaterblasich hoeft in *Calms stilt*' vertoogen,
 Die schreijen selfs tot my, door Honger moe en mat.
 De *Raef* siet me na d'Hoogst, en duyst ontelbaer ooghen,
 Hoe veel te meer en sal het schepsel niet voortaan
 Sich vreesen, 'tgeen ick heb verheerlijckt met de kennis,
 En tot een Beeld gemaect, wiens ziel niet sal vergaen:
 Maer bijft onsterffelijck. Gaet Israel wreect dees schennis:
 So haest en was dit woort gedondert door de Locht,
 d'Hebré die was gemoet, en sloegh de *Ammonyten*,
 En druckte door het swaert 'tgeen sich verweren mocht.
 Van daer men *Aroer* siet tot *Minnith*, eer sy lieten
 De Steden viermael vijf verover, aen het pleyn
 Daer d'*Ammonijt* sich buyght, by d'ongeparste Wijnen,
 En riep: O *Milcom* helpt! Hoe *Mars?* verseker 'kmeyn
 Ghy slaept, ontwaect en comt, wilt met u cracht verschijnen.
 En is u d'*Ammonijt* niet waerder? *Camos* hellept!
 Waer steect u rechte hand? die wonder can bedrijven!
 Is daer geen Raet, (O Heyl) die onse wonden stellept?
 So laster ick u cracht: Wy moeten 'tonder blijven.
 Ten hulp niet het heyr, bleef met hun goön beschaemt,
 Sy hebben al gelijk van *Lethes* dranck „ gedroncken.
 Dit heb ick al gesien, 'tgeen so wijt wert befaemt
 Als dese mijn Basuyn (heeft oyt) met klanck „ gekloncken.

Derde Handeling. II Vytcoemste.

MIRIA met haer Maeghden. BODE.

MIRIA.

Stijght opwaerts suyver licht, komt boven d'*Horizon*,
 Begloort 'tonluystert blaeu, O schoone Hemel-Son,
 Daer sweeft voor uwe komst een Roose Douw soet-geurig
 En 'taengename Licht is door u dralen treurig.

Ick selfs door droom beswaert, verheug my in u gloor,
 En t'bedde dunct m'een last: Maer waerom maegt waer voor?
 Is uwe schrand're leught ong'noechgelijck int rusten?
 Is u een moeyelijckheyt t'geen andre mach verlusten?
 Oft sorcht 'tlief-dragend'-hert becommert voor den strijt?
 Helaes! daer ist geraen: O vader wierdy quijt
 V leven door de hand der *Ammoniten* kinderen,
 So gae ick af, en moet gelijck de Maen verminderen.
 Ia treuren tot dat God die m'eerst het leven gaf,
 My eyndlijc door de doot wil maeyen in het graf.
 Wie soud mijn Voocht doch zijn, mijn Toesicht en Versorger,
 Mijn moeder laes helaes! Most onder dien verworger
 Betaelen 'tgeen sy niet (selfschuldich) had gerooft.
 En ick en heb geen vrint, geen Broeder, man, noch hoofd.
 Neen Hemel 'kweet ghy sult u over my ontfarmen,
 En Israël (naest God) door Vaders handt bescharmen.
 Ia alle mijn gebéen voltrocken na u woort
 O grooten *Sebaoth*, die zijn by u verhoort.
 Ick suckel

EERST. Maeghd.

Wat hoor ick? hy nadert, t'is een bode

Verschooninge.

BODE.

BODE.

Me-Vrou Prinses geluc, siet met der haest al-so-de
 Vorst u Vader beval, 'ksou met geswinde reys
 Verkondigen een vreught, die k'heden in u eys
 By ons en d'ouste raedt, waer na dat ick mijn voeten
 Vorder', om hun en u met vrolijckheyt te groeten:
 So sy me-Vrou bekennt: mijn Heer die heeft den slach
 Gewonnen: Doch hy heeft gerust niet, of hy sach
 Den *Ammonijt* gedempt, gedweeg voor ons te terghen.
 Van *Aroer* tot *Minnith*, en aen de pleyn den berghen,
 Die *Ammon Baccho* heeft geheylicht en gewijt.

En onderwijlen noch verover't in die tijt
 (Me-Vrou) wel twintich Stéén, een heerelijcke Zege,
 Dees tijding (ick treck voorts) hebby de eerst verkregen.

MIRIA.

Ach!

TWE. M.

Suchty? daer u God in sulcken vreucht verheft,

MIRIA.

Wat weet ick of dit oock een ongeval betreft,
 Int Goddelijck besluyt is druck na vreucht verborgen.

EERST.

Dat's al te verr' gesien, wat wildy so hoogh sorgen?
 De Hemel gunt ons Heyl, en opgehoopte vreucht,
 Wat speelter in u sin, dat g'u bedroeven meucht?

MIRIA.

'tIs waer, maer 'tgroot geluck is strompelic van beenen,
 Na 'tgroot geiuyg comt stilt, na 'tlachen volgt het weenen,
 En nergens is de val licht struyckelende veyl,
 Meer als op 'though gebercht, en op de Klippen steyl.
 Maer hoe! wat fantazy ontroeren mijn gedachten?
Ick love u Israels God: Alleen door uwe crachten
 Is 'tGoddeloos Heyr vernielt, verslagen en verstroeyt.
 Verleent ons mildelijck, dat dese vreucht voltoeyt
 So werde, dat wy sien dat uwe aensicht's claerheyt
 Lichtet over een volck, dat hier *Bemint de Waerheyt.*
 En die *Getrou altijt* ziel-yvrich voor u Wet
 En woort geharnast zijn, die door 'tgeloofts gebet
 U Offren vierichlijck, de waere danckbaerheden.

EERST.

Me-Vrou, komt laet ons gaen, die vlugge tijt besteden,

TWEE.

En metter haest een lied van Reijen zy gedicht,

MIRIA.

Ick sie met vreuchden eerst mijn's Vaders aengesicht.

Derde Handeling. III. Wtcomste.

IEPHTHAH. THOLA. ZAREZAR. ISRAEL.

IEPHT.

Lof Heere *Zebaoth*, met U heb ick gestreden,
 Met U wierp ick ter neer de *Ammonyten* trots!
 U Name Heer die zy Dry-Eenigh aengebden:

Verheucht u Israël, ghy siet de Liefde Gods.

THOLA

*Geliaditers Roem-verbreker van de banden,
Vader des Vaderlants, wy kussen uwe handen!*

ZAREZ.

*Heer Iephtah Vroom-hertich, Strijdt-barich en Moedich,
Spoedich „, Rabba beklaeght d'Ammoniters seer,
Weer „, henen heyloose Offeren gaet bloedich,
Verwoedich „, 'tWapen-Roof den Krijger wil meer.*

ISRAEL

O grooten Capiteyn! O Scherm-Heer! Die uyt yver
u leven voor ons waeght, en stelt u Ed'le Ziel
Voor Isra'el in't gevaer, in't hittichste verniel
Daer d'Ammonijt verhart stont, als een pael of stijver.
Soo lang de ronde Son sich spiegelt inde *Vijver*,
Soo lang den grooten AL zijn glory niet en mist,
Sy nimmer Prins! 't*Gedenck* uw's vroomheys uytgewist,
Waer van dat dese handt sal zijn een trouwe Schrijver.
Treckt aen verheerlijkt Volck: Verheerlijkt door een Vorst,
Die met den Staelen-Kreeft der g'rechticheyt, zijn borst
Versach, al eer hy 'tswaert voor Israel heeft genomen.
Onnoosel was zijn kleet, geloovich was zijn hert,
Voorsichtich was zijn gang: Dies *Ammon* vluchtich werd.
En G O D die met hem stré, liet hem met lief weer komen.

IEPHT.

Ach Heer! ik kent, ick kent, ghy heb mijn beed voldaan,
Nu schortet maer aen my, wie sal my tegen gaen?

Verschooninge.

MIRIA met haer Maeghden, singende dit Rey-Lied.

**TRuysende Beeckje datter daelt,
Silverich met zijn Stroomen // Neffens de Wilge Boomen.
'tWindeken datter gurich schraelt,
Die reycken nu haer toomen // Den Heylant vanden vromen.
In weeldige vreucht // Dewijle dat verheucht,
De groene ionge Jeught // Door Goddelijcke deucht,
Vrolijk in geneucht // Hemel ghy vermeucht
Verkeeren 'tschromen.**

**2. t' Swalpende Golven van het Meyr
En d'opgestegen Baren // Condy wel haest bedaren.
En 'twrevel-moedich Ammons Heyr,
Als sy vergadert waren // Met haer verwoede Scharen,**

Wraeckgierich ontstelt // Die zijn nu al ghevelt,
 Hoe groot dat hun geweld // In Zielen was getelt,
 Heylant Zilo helt // U lof sy vermelt,
 By d'Heyl'ge Altaren.

3. 'tVrolijke Reijen MirJams was
 Van soo veel Maeghden Tongen // U vrolijck Heer gesongen.
 Als Pharao int Harrenas,
 Door Godes macht bedwongen // sonck als de Baren sprongen.
 Tot aen het Gestard // Hoe seer dat hy verhard,
 Den Hemel noch al tard // Met schande hy noch ward
 Uyt 'tzandighe swart // Aen d'Oever so vart,
 Door ons ghedronghen.

4. 'tVloeyende Water van den Nijl,
 Egipy dorre Stranden // En al de Mooren Landen,
 Besproeijen 'tdroogh maer voor een wijl.
 Maer wie met Godes handen // Verscheurt der boosen banden.
 Sal g'laeft in het licht // Door Godes aengesicht,
 Daer het alles voor swicht // wanneere dat hy richt,
 Zijn nimmer beticht // Maer eewich gesticht,
 Sond vry, voor schanden.

5. 'tSondeloose Schaepjen datter graest,
 En scheert de groene Blad'ren // Koemt u als offer nad'ren.
 De hooghe vreucht maeckt ons verbaest,
 Heer isser oock wel quaderen // Weg, als onse Vad'ren
 Nu hebben genaen // En voor u oock misdaen,
 Die ghy niet wilt versmaen // Maer ghy neemtse noch aen,
 Ja wilt hun verslaen // Die hun tegen staen,
 En haer vergad'ren.

Verschooninge.

IEPHTAH. THOLA. ZAREZAR. ISRAEL. MIRIA.

IEPHT.

Ach Heer! wat? ick sie mijn Dochter comt my tegen,
 O druck! nu zijght mijn Son. Fy rampsalige Zege.

THOLA

Wat wonder is u Heer?

IEP.

O bitt're vreucht!

ZAR.

Segt ons de waerom vry:

ISRAEL

Wats u geschiet?

IEP.

Mijn Dochter!

MIR.

Mijn Vader!

IEP.

Hoe buyghdy my!
Hoe bedroefdy my!

MIR.

Hoe so?

IEP.

Ic heb een woort gesproken,
'kHeb Gode yets belooft, en 'tkan niet zijn gebroken,

Mijn Dochter 'tis u doot, dat ghy my d'eerste uyt
Mijn huys ontmoetet, ach!

MIR.

Mijn Vader.

IEP.

groene spruyt,
'kWil, 'k en kan,

MIR.

Mijn Vader hebby mont ontloken
En ge'opent tegens God? d'wyl d'Heer u heeft gewroken,
En gaf den *Ammonijt* verwonnen in u hant:
So doet met my u Maeghd na u belofte, want
Ist d'Heere selfs belooft, hoe soument niet volbrengen?
Sulckx wil den Hemel niet in eewicheyt gehengen.
Dat g'u becomm'ren soud, met my u eenigh Kint,
O neen Vader! dwaelt niet, 'tliefst dat u Dochter mint:
Is door gehoorsaemheyt u 'tLeven toe te wijen;
Volbrenght, hier is de geen die heylichlijck wil lijen,
Vergunt my maer een Beed? Mijn Vader, antwoordt ia?

IEPHT.

Mijn Dochter, wat's 'tversoek?

MIR.

Dat ik twee maenden ga,
Als nu hier van u af met mijne Maeghden heenen,
Om op het stil geberght mijn Maeghdom te beweenen,
En na gesetten tijt volstreecken en vervult,
So com ick wederom.

IEP.

Gaet Dochter, 'tis mijn schult,
'kEn kan u ongeval niet met 'tgeval verblommen,
Comt in, mijn droeve ramp die doet mijn druk verstommen.

Derde Handeling. III. Vytcomste.

MIRIA, met haer Gespelen, EERSTE. TWEDE Maeghd.

MIRIA

Waer henen droeve Maeght? waer henen strekt u reys?
Geteeckent en geperckt: Ay Hemel! Ick en eysch
Maer tweemaal 'tsilver licht der cromme Maen te vollen
Te sien, of dat sy siet mijn lauwe traentjens rollen
Uyt ruyme oevers-Beeck, gebortelt uyt 'tbeluyck
Van dit gespiegelt licht, en g'lijck Zêes-water-kruyck,
Hoe dick die 'tglasich nat verliest door klare ad'ren,
Sy mindert niet, maer kan noch even veel vergad'ren.

So isset oock met my, hoe menichmael ick stort
 Mijn water-tranen uyt, so com ick niet te cort.
 'tGedenck, alleen 'tgedenk 'tgeen door mijn sinne sobbelt,
 Iaeght opwaerts 'therten vocht, 'tgeen uyt de ooghen bobbelt.
 Gelijck de groote Zee, die minder Zeén voet,
 En sonder rusten meert haer slibberige vloet.
 So meert en voed 'tgedenck alleen de volle beecken,
 Oog-tuygen van mijn druk. Die 'kschort om nu te spreken,
 Dewijl ick van u schey, o Maeghden in den staet
 Van d'ongevalste Eer, het maeghdelijck cieraet,
 De maeght die suyver leeft, is als een schat gecoffert,
 Of g'lijck een Lentsche Bloem, of als een Lam geoffert
 Witwollich sonder feyl, op 'theylige gesteent.
 So isset oock met ons, so isset, en ick meent,
 Is d'onbevleekte ieughd der maeghdelijcke kroone,
 Die in't ontsienlijck huys met Gode sullen wonen,
 En volghen in het wit gekleet 'tonsondich Heyl,
 'tGeen alles al beheylt op Zions Berghen steyl.
 Dies schroomt niet of de Min met al zijn Mommerijen
 Schoon aensicht geblanket, u wilde comen vrijen.
 Zijn pylen die zijn broosch, gelijk 'tlicht-brekigh-glas,
 Zijn vleugel-bintsel is, gehechtet met het was,
 tGeen lichtelijck versmelt, door heylige gedachten,
 Geoeffent inde Deucht en Liefds gevlamde crachten.
 Den Blixem die te neer het dertel lusten plet,
 Is d'oeffening des gemoets in Gods beschreven wet,
 Al waer g'eenvoudichlijck, met wel geslepen sinnen,
 De snoo begeert verdrenckt, en cond u selfs verwinnen.
 Siet *Speelnoots*, siet, dits 'tgeen dat een bedroefde maeght,
 Die *Waerheys* liefde *mindt*, en die na reden vraeght,
 Door 'tleerelijck verhael u wil voor oogen schilderen,
 Op dat ghy niet en soud door minnes lust verwilderen.
 Ick gae, en mijnen tijt gelijk een schaeu verstuyft,
 Ach! my dunckt, my dunckt den droeven Hemel schuyft.

Een Nevel op mijn hert, van opgevolde suchten
 Ach, *Speelnoots!* 'kmoet, ick moet, voor wien moet ick doch vluchten?
 Ist voor een wree Tyran of d'wingelant? hoe? neen.
 'tIs voor mijn, ô! ô droef en bitterlijck gemeen!
 Mijn Vader! o Vader, oorspronck van mijn leven,
 (Naest Gode) wel hoe? hoe sal ick my selver geven
 In uwe handen niet naer een twee maendsche tijt?
 Op dat ick na u Eet werd Gode toegewijt.
 Door 'tal-verteerend vyer (Ay Vader) moet ick sterven,
 Onnoosel na u woort. So laet my doch verwerven
 Een Tombe of een graf, gebeytelt met geschrift,
 'tGeen dese reg'len zijn: *Een Iephthah was begift*
 'Van G O D , om met het sweert Israël te bescharmen,
 Maer door een yvrich woort, most hy (sonder erbarmen)
 Zijn eenigh liefste Kindt ('tgeen hem eerst tegen quam,
 Met vrolijck Rey-Gespel) opoff'ren inde vlam.
De Assche liggen hier, van haer verteerde Beenen,
O Lezer die dit leest, wilt dese daet beweenen.'

EERST. Maeghd

Me-Vrou, och dat 'tgeval op my zijn wreede ramp
 Betoonde, siet! ick wou dit leven als een damp
 Verwisselen voor 'tbest, en my voor u verliesen,
 Waer Gode maer voldaan.

MIR.

Neen maeghden, geen verkiesen
 Of willich bieden helpt, ick ben de geen, de geen
 Die Gode ben beloofd, ick ben't! ick ben't alleen
 Die d'Hemel heb versteurt, ick moet de straffe dragen.
 Ist reden? hoe? waer heen? wil ick de Reden vragen?
 Leestmen in *Mose* niet: Die zijnen mondt op doet,
 En Gode yets belooft, dat hy het houden moet?
 Mijn vader heeft belooft, en sich aen *God* verbonden.
 Ach, isser wel een man ong'luckich meer gevonden?
 Voor eerst als jalourzy hem uyt den huys veriaeght,
 En als hy door den noot zijn vliend leven waeght,
 Mijn liefste Moeder quam de kille Doot ontrukken,
 Zijn groene Zy, helaes! ô Moeder! mocht ick drukken

Dit bleeck-verbloost-Corael, eens aen u lieven mont,
 En kussen dy voor 'tlest. O neen! ô neen! ghy cond
 U Asch-geworden-Hoofd niet uyt de Aerd opheffen!
 Ghy slaept een ys'ren slaep, u can geen ramp meer treffen.
 Nu, oft na desen staet in droeve ballinschap,
 Mijn Vader wirt verhooght, en tot het hooftmanschap
 Verheven, en in Eer geroepen, en besworen,
 Hoe haest heeft hy 'tgeluck, de eer en winst verloren.
 Hy comt en heeft gestréen, en nadert na zijn huys,
 O bitter ongeval! O Ziel-verdruckend kruys!
 Zijn Dochter die voor eerst, hem vrolijck quam te groeten,
 Die sal hy na zijn Eet, aen God opoff'ren moeten!
 Beschuldicht my niet meer, dat ick u herte buygh,
 Ick gae, maer ick com weer. En waerelijck ick tuygh,
 Dat desen Eet uws monts om my niet werd gebroken,
 'kStae onder uwe hand, doet g'lijck ghy hebt gesproken.

Derde Handeling. V. Vytcoemste.

IEPHTAH. ISRAEL.

IEPHT

Wie isser die mijn g'luck, en heerlickheyt benijt?
 Wie isser die my haet? Om dat ick in mijn tijt
 Israël heb verlost, van d'hand der *Ammoniten*.
 Oft waerder een, hy most my gunnen de verdrieten,
 Dat ick onheylich kint, in on-Echt ben geteelt,
 En heb tot noch mijn rol in ongeluck volspeelt.
 Mijn Broeders ioegen mi'uyt, in armoe en in schande,
 In druck en ballinschap, tot Roover achter Iande.
 Maer door den noot geparst, gedrongen en geknelt,
 So werd ick wedérom in Eer, en Staet gestelt.
 Ick greep de wap'nen aen, en brocht de Isra'eliten
 Te weyr, met hulpe van de trouwe *Geliaditen*.
 Hoe menichmael boog ick voor u (gelooft) mijn knien,
 En smeeckte mijnen God: ô haddy maer gesien

Hoe mijn besorgde geest met suchten was beslommert,
 En hoe 'k om uwent wil mijn ziele heb becommert.
 Ach! gunt men my dit noch, als om mijn's vaders schult?
 (Die 'kdragen moet, helaes! Ick hebbet al vervult.)
 En gunt my ymmers niet, een quaet so vreemd en bitter,
 Als m'oyt vernemen con. Den Hemel schijnt wort witter!
 Hy set zijn doot-coleur, gelijk of hy verschoot
 Van mijn heyloose ramp, en wreede dochters doot.
 Ach *Iephtah* waerdy noyt uyt 'tsterflijck zaet geronnen!
 En haddy noyt gesien het groote licht der Sonne.
 Maer waer uw's Moeders Buyck u graf en Tomb geweest,
 So haddy noyt 'tgeval of vast *Destin* gevreest.
 Of waerdy door het sweert van d'*Ammonijt* gevallen,
 So cond de stomme-galm u clachten niet weerschallen
 Of had mijn eygen volck, misgunnende my d'Eer,
 My door het coude Stael gevelt ter aerden neer.
 Neen *Geliaditers*, neen, hoe soudy my so g'luckich
 Ontmensen? Neen, o neen! 'k most een-mael noch te drukkich,
 De aengename Vrucht, en Bloeyssel uyt mijn stam,
 Een ted're schoone maeght op-off'ren in de vlam.
 Sal ick mijn losse Tong, of yver onbeteugelt
 Met vloeckenschelden. Neen, heb ick mijn hoop gevleugelt
 So veerdich en so wis, so datse onverwrickt
 My dreef in't groot gevaer, stoutmoedich onverschrickt.
 'kEn heb mijn hevich-Breyn in't minst oock niet te last'ren.
 Of grijzer, qua Planeet, den Hemel, of de *Astren*.
 Het Goddelijck besluyt, ('tgeen oyt dit quaed voorsach,)
 En dreeffer my niet toe: onschuldich ist al, ach!
 Onschuldich ist *Destin*, oft Goddelijck besluyten,
 Onschuldich is mijn Kind, mijn Dochter. d'Olijf-spruyten
 En hebben noyt mijn disch in soete vreucht bebroont.
 Maer ghy, o ionge spruyt, hoe eenich, so verschoont
 V noch dijn Vader niet. Laes! om een woort gesproken?
 Ach! Heer vergeeft het my? ghy siet het vlas noch roocken,

En blust het cleyn geloof niet uyt o Heer, o niet
 Verbreeckt in my (u knecht) het swack verbroken riet!
 'kHeb dwaesselijck gedaen, en 'tyvrich onbedachtich,
 Door 'tonherkauwend woort verbonden my so krachtich,
 Geheygront op den Eet die'k Gode schuldich ben,
 En dubbelfout verplicht, my selfs verbonden ken.
 Nu of de daed my schrickt: 'khebt eenmael Heer gesworen,
 En deed ick't niet, o wee! Wie bleef voor uwen tooren,

ISRAEL

Ontsichgelijke Prins, en Roem van onse tijd,
 Dijn ongemeten druck so seer ons hert door-snijt;
 Dat 'tgantsche Israël vertreckt sich als gestolen,
 En gaen gelijk een hoop verstroeyde Lam'ren dolen.
 Ach! dat mijn Heer vergunt wiert met den *Abraham*
 Te offren voor zijn Kindt, een crom-gehorende Ram.
 Wiens bloet voor *MirJa* mocht des Altaers plat besprengen,
 Wat sou de goede *God* ons niet al Heyls toebrengen?
 Hoe vrolijk wierden wy in opgestegen vreucht?

IEPHT.

Ach neen!

Verschooninge.

KNECHT. IEPHTAH.

KNECH

Geluck mijn Heer. So 'tu gelieft ghy meught
 De Boden in u huys sien van de *Ephramiten*,

IEPHT.

Is red'lijck haer verszoek?

KNE.

De outste Heer die hieten
 My nad'ren na u toe: En 'tscheen aen hun gelaet
 Sy waren vry ontstelt.

IEP.

Ist wederom dan quaet?
 Ist droef verslagen volck niet g'noech met my geprikkelt?
 En ist 'tbenaude hert niet g'noech in ramp gewikkelt?
 En part ick tegen druck niet vry meer als de helft?
 Of isser meer onheyls? dat m'over 'thoof bewelft.
 'Ia 'tschijnt wie slapen gaet, bedroeft den vroegen morgen.
 En 'teen oft 'tander quaet kan 'tsavonts ons verworgen.'

Derde Handeling. VI. Vytcoemste.

MIRIA, met haer Gespelen, EERSTE. TWEEDE Maeghd.

MIRIA.

Comt Hemel stort u kruyck met lauwe-tranen neer,
 En lacht so vriend'lijck niet, in *Lentes* lieve weer,
 Besproeyt de *Eglentier*, en *Wit Lavendels* k'leurich,
 En laeft dit l'ovrich-groen, gelijk dees maget treurich
 'tgedoot-verruwt Roosen-root, met warme tranen deekt.
 So dick dat d'*Echo* self (schijnt) met haer miltheyt geckt.
 Neen *Echo* ofte galm, die schuyt-wijs inde klippen,
 Mijn droeve klacht bespot, eer ick u ga ontslippen.
 Ick ween heylaes! ick schrey! o ramp, het is mijn deel!
 Ick worstel als de geen die't sterven so geheel
 Verschrickt, verbaest, beroert, te meer de stonden gaende,
 gerekent zijn in't Iaer: Ick laet staen in twee Maenden,
 Waer van de eene Maent by na al is vervult,
 Of ick sterf, niet om mijn, maer om een anders schult.
 Sterven *O God! O God* met u Al-siende Oogen,
 Suldy dees Dochter dood ach Heer! aenschouwen mogen?
 Neen, sluyt dijn oogen toe, verbiedt dijn ronde Son
 Dat hy niet aen en sie mijn doot: Ha! dat ick kon
 Met dees mijn tedre hant, 'tgevleugelt Iacht beteug'len,
 'kBegaf my inde hoocht, en 'kmaeckte my twee vleug'len,
 En 'kvloogh gelijk een Duyf, voor 'svaders aengesicht
 So verr' als oyt den Moor zijn zolen heeft gelicht.
 Wat raes ick wederom? Waer zijn mijn yd'le sinnen?
 Hoe Maeght? sit neer, bedaert, denkt ghy en cond niet winnen,
God eyscht gehoorsaemhey, en kinderlijcke vrees
 Ick kent o Heer, ick kent, ontferremt, en geeft dees
 My uwe arme Maeghd *volstandicheyt* ten lesten,
 De Ziel is dy gewijt! en Vader 'tlijf ten besten.
 Gheeft dat dit broosche Rif door U so wert verrijckt;
 Dat mijn verwesen Ziel int leste niet beswijckt.

Int lest o Heer, int lest, wanneer mijn beenen trillen,
 En eer 'kmijn roode bloet moet op den Altaer spillen.
 Onnoosel vry van 'tquaet: Wat quaet? 'tis heyligh goet,
 O goet! o bitter goet, dat selfs den Hemel moet
 De maeght, na dese maeght, in cewicheden weyg'ren,
 Al sou geen Vorst hier na tot hooger eeren steyg'ren.
 Wat is nu d'hoogen Roem, die *Geliadts* soon verkreeg?
 Dewijl zijn gouden Son soo haest door ong'luck zeeg.
 Wat baet den Lauwer-crans, die m'om zijn hoofd ging vlechten,
 Hy moet een wreede daet met d'eygen hant uytrechten.
 Ick seg met d'eygen hand, waer me hy d'*Ammonijt*
 Verwon en sloegh ter neer. Ay Hemel, u Tapijt
 Bestickt voortaan niet meer, met so veel duyst geblikker
 Van Sterren inde nacht, dien nacht als d'*Al-verslikker*
 Mijn's levens heugh'nis wil gedencken by den dach:
 Doen m'een verloofde Maeght op d'altaer off'ren sach.
 Vierd laerigh desen tijt, o Isra'elitsche maeghden,
 En leert gehoorsaemhey, die *Gode* oyt behaeghden.
 Die is op 'taerdsch Tonneel voltrocken en volspeelt,
 'tSchijnt 'kheb gelijcke dood met *Isaack* hier gedeelt.
 Maer hier in ongelijck, het heylige gesteente,
 Bedeckte nimmer 'tplat met d'Asch van zijn gebeente.
 Zijn Vader die 'tgelooft in *God* so had gevest,
 Streed tegen vleesch en bloet, maer won den strijd op't lest,
 Liefd en gehoorsaemhey die wilde en s'en wilde,
 Maer *God* die het versach, hun beyde haestich stilde.
 Maer laes, hier is geen hoop, geen raet, noch troost
 Ick moet, helaes! ik moet.

EER. M.

Me-vrou, u wat verpoost,
 Sit neder, rust u wat, u ameloose clachten
 Viert: En staeckt u Réen, wy sullen hier vernachten
 In't naest gelegen Dorp. Dewijl de Sonne daeld,
 En 'tHemels krullich-blau met bleeck Saffraen bestraelt.
 Het avond-mael genut, dat sal u wat versterken,
 En 'tBed verlusten 'k hoop.

MIR.

Ach Hemel wilt aenmerken

Een maeght die sterven moet door vaderlijcke schult,
 Maer die door g'hoorsaemheyte der maegden Choor vervult,
 Sy sterft gelijk de vrucht die ontijdich verschenen,
 Te vroeche de Moeder breekt, en vaert weer haestich henen.
 Sy wert ghelijck een bloem die door de wint verslenst,
 Oft die een rijp vernielt, hoe lief datmense wenst.
 Gepluckt met vreugt te sien, in 'sminnaers handen sterven.
 Helaes! So moet dees' bloem door doodes rijp bederven,
 Haer frisse groene Ieught die g'lijck den morgen bloost,
 Is met de kintsche lent van teer verstant bevroost.
 Hoe wel de blinde min met zijn bedriegerijen,
 My noeyt bedriegen kon, door t'wispeltuerich vrijen,
 K'heb d'ingedruete leer van kuysheyt meer bemint,
 Dan al de ydelheyt die m'in de werelt vint.
 K'heb staeg mijn ziel gequelt, ick wil het graeg belijen,
 Wanneer mijn Vader sich beholp met rooverijen,
 En als ick vrolijck sach verheven hem tot staet,
 En heb ick d'Arme noyt uyt hoverdy versmaet,
 K'was door ootmoedicheyt ghescherrept so van sinnen
 Dat ick door g'hoorsaemheyt geoeffent con verwinnen,
 d'Heyr-tochten van mijn lust, die wilden drang op drang,
 D'onveyle wijde wech bewand'len also langh.
 Dit sterffelijcke licht, con swerelts gloor bespeuren.
 Maer neen, k'heb 'twitte kleet so niet willen besmeuren,
 K'had laes gehoopt! helaes! dat eenmael in mijn tijdt
 Ick in den echten staet: Mijn Bruygom toegewijt
 Sou hebben, t'heylichst tgeen natuer op thooghst bevolen
 My had: maer neen, o neen!

EER. M.

Me-vrou wy souden dolen
 Dit is den rechten wech, wy moeten nae t'geboomt
 Ter slincker hant nae't dorp.

MIR.

Gaen wy,

TWE. M.

De nacht die coomt.

Derde Handeling. VII. Vytcomste.

HERDER. MIRJA. EERSTE. TWEEDE Maeghd.

HERD.

Begloort 'tbetrokken blaeu stijght wt de water grachten,
 O heugelijcke Son! ick sal u komst verwachten
 By 'twit-gevloekte-Vee, 'tgeen om 'tgeberghte graest,
 En met 'tbedouwde Gras zijn graghen honger aest.
 De kudden troppen vast soet-blétich na den and'ren,
 En nad'ren na de Wey, terwijlen ick int wand'ren
 Verlustich mijnen geest, op 'tschoon geschildert kleet,
 'Tgeen d'Hemel marmer-locht so schittrich heeft bespreeft
 'tSchijnt dat de Werelt is als op een nieu geschapen,
 'tSchijnt dat de Vrou-natuur tot noch toe heeft geslapen,
 'tSchijnt dat de Winter eerst de asch-bestoven Grijs'
 Sich spiegelt onder 'tNoord, in't hart azurich Ys,
 En dat de groene tijdt so Bloem-rijk inde *Lenten*,
 Wil d'inghestorte cracht door wercken heerlijk prenten,
 (Nae 't*Goddelijck* vernuft) in onse Moeder d'aerd,
 Die voor drie maenden ons geen vruchten heeft gebaerd,
 Nu lachtse wederom, en voelt de warme stralen
 Des Sons in macht versterckt, zijn crachten weer verhalen.
 De *Ram* die vat de hit, in d'ongheschoren ruygt,
 (Na *Taurus*) tweelings Beeld, nu om zijn comste iuyght!
 De Beecken silvrich klaer beschamen de Kristallen,
 En comen met gedruys van d'hoochte neder vallen,
 En geven d'*Echo* werck, om met een heesch geluyt
 Te roepen d'Hemel eer, en Godes wond'ren uyt.
 Hoe wonder net en schoon, hoe aerdich, suyver, kleurich,
 Schakkeerdy het gebloemt, so s'in verheugend geurich
 O grooten Constenaer! diet alles door u woort,
 En door den geest uws monts dit iet uyt niet bracht voort!

Ick wonder my verstomt! bedenckende u vroetheyt!
 Versinnende u cracht! en siende op u goetheyt!
 Sie ick mijn Vliesen aen, ick leer ootmoedich zijn!
 Ick leer gehoorsaemhey, herkau ick selver mijn
 Bezoedelt leven, laes! hoe ick tot quaet gewenne.
 Ick leer mijn eygen selfs, eerst selfs ten rechten kennen.
 Sie ick de Aerde aen, strax werd mijn geest verkloecht,
 'Kgedenck s'is door de sond van God om ons vervloecht!
 Ster-oogh ick na de Locht, 'ksie vreemde Beeldtnis krollen
 Van Wolcken, die de tent des Hemels wit berollen,
 Noch seyde de geest tot my dit alles is niet reyn.
 Doorvliegh ick d'Hemel self, so dat ik seker meyn
 Onsondich zijn, de Bo'on die Godes wil vertolken,
 d'Omringers, en de wacht der Isra'elijtsche volcken,
 Men vinter dwaesheyd in, getuyght de geest mijn ziel.
 Siet! om een harten woort een Schaer der Eng'len viel.
 Wat *Rey van Ioffren* comt gedachtens-reden stooren?
 Best schuyt ik achter tgroen. Sy schijnt bedroeft, 'kmoet hooren.

Verschooninge.

MIRIA. EER. TWE. M. HERDER.

MIRIA.

Waer henen *Lucifer*? waer henen Morgen-star?
 Waer henen? 'ksie u niet. Of saeghdy my van varr?
 Dat ghy u tint'len laet, wildy van't Oost na 'tZuyen?
 Ist om my? laes! (Ick acht) nochtans 'ken mach verluyen
 Mijn tijt op't bedde niet, hoe sacht het is gepluyt.
 Daer wert by my gheen tijt vergeten noch versuyt,
 Een-werf, ô Silv're Maen! suldy maer d'hoorne cromme.
 Oft, o Hemel! ontfermt mijn tijt die is alomme,
 Ick tel de tijt so nau die 'kVader schuldich ben,
 Als Maend, Dagh, en Uyr, eer ick my derwaerts wen.
 'tSchijnt dat dit steyl gebergt versacht door 'sHemels douwe
 Mijn droeve ramp beweent, en dik wil wederhouwe
 My 'tломmerich geboomt, 'tgeen kronk'lich d'armen cromt,

En vangt de vrije Maeght, die vry gevangen comt:
 Gevangen door een woort, waer door sy is gebonden,
 In Dodes bitt're strick. Maer vry, dewijl de monden
 (Waer med' d'onkuysche min, zijn geyle brant gewaeght.)
 Ick noyt gekust en heb, als een vry suyv're Maeght.
 Ick tuygh al! een, ick tuygh! hoe wel ick sterf geduldich,
 'kEn was, 'k en ben, noch sal int minst geen man zijn schuldig
 Hoe wel ick willich ken, gelijk als *Moses* segt:
 Gezegent voor de sond, is d'over oude Echt,
 De Echt die is een staet so waerdich en so heylich
 Dat sy is voor de lust, en snoode Minne veylich.
 De Liefd der Echte-Lien sich brandende vermeeret,
 Als 'tsoet bevallich kint zijn eerste woortjens leert,
 O woortjens! o woort! o Vader, waert ghy stom
 geboren, ick en waer niet tot een eygendom
 belooft, gewijt, en moet voor een gode zijn een offer,
 Vernietigt door de vlam. Hoe? 'kwerd hoe langs hoe sloffer,
 Ick schort mijn tranen op, 'tschijnt dat mijn Boesem leegt.
 Daer breeckt de Sonne deur: O Son! waer't dat ghy zeeght
 En dat ghy (naer den waen) u Paerden wilde wat'ren,
 So mocht den *Echo* weer mijn droeve clacht na schat'ren.
 Dan wiesch ick 'tbleeck Corael weer met de lauwe Bron.
 Mijn's weenens en d'Eclips beswalleckte mijn son,
 Mijn Son, die laes, ach Heer! is na een wijl verschenen,
 O rampsalige tijd!

TWE. M.

Me-vrouwe staeckt u weenen
 So middelmatich, dat u lichaem niet verswackt.

MIRIA.

Wee Dochter!

EER. M.

Vrou hoe ist?

MIR.

my dunckt de Aerde sackt.
 Den Hemel overtreckt, de Wolcken werden duyster,
 De Son die berghet zijn hoofd. *Gespele* siet! wat ruyster?

TWE M

'tIs schijnt een Rot-gesel van't Herderlijcke gilt.

Verschooninge.*HERDER.***HERD.**

Me-Vrou 'kwensch u veel Heyls.

MIR.

Ach! Herder swijght en wilt
 Een so bedruckte Maeghd, hel-diep in ramp gedompelt,
 Meer wenschen eenig Heyl. Wats 'tgene dat ghy mompelt?

EER. M

Hy vraeght na uwen staet, u Vaders naem en stadt,

MIRIA.

Ia had ick noyt de Eer-geboort, of naem gehad
 So waer ick duysent fout gerekent meer g'lucksalich.

HERD.

Beleefde wijse maegt, u soete mont schoontalich
 Vervult met rijcke reen, en Goddelijck gevloey,
 Die drucken so mijn hart, dat ick voorwis vermoey,
 Veel eer sy slevens draet na t'voorschick afgesleten,
 Eer ick u druckich eyndt, oft on'gluck sal vergeten:
 K'heb laes! verstaen Me-vrou, en sellefs aengehoort
 U al t'heyloosen ramp veroorsaect door een woort:
 Maer antwoord g'heylicht beeld (so't u ghelieft) ick Herder
 Te slecht en recht van sin dees vraege, want ick werder
 Weetgierich toegeparst.

MIR.

wats 'tgene u bekeurt?

HERD.

Ist Goddelijck geheym geloofdy oock versteurt
 T'sy om u eygen schult: oft d'onbedochte eede
 Uw's vaders? wat tuygt u geest?

MIR.

t'is hooger als de rede.
 Ick twijfel niete min, al knort het swacke vleesch,
 T'is heylichlijk voorsien, en ick verwesen Wees
 K'beschuldich d'Hemel niet, maer eer mijn vaders sotheyt!
 Wijt ickt mijn selven? neen, veel minder dan de Godheyt:
 Ons heyl dat is uyt hem, en t'onheyl is uyt ons.

HERD.

Ghy antwoord wel Me-vrou: wy voelen d'hit des Sons,
 En ick verlies den tijdt, mijn schapen mochten dwalen,

Vergeeft mijn stoute reën en al te vry verhalen.
Vaert wel bedruckte maeght u ongemeten smart,
Die blijft so lang ick leef gheseghelt op mijn hart.

Derde Handeling. VIII. Vytcoemste.

MIRIA, met haer Gespelen. EERSTE. TWEEDE Maeghd.

MIRIA.

Gespeeltiens siet, ick gae, volbracht is nu mijn wand'ren,
 Helaes, mijn soete *Rey*, gedenckt het *kan verand'ren*,
 Ick was mijn Moeders vreucht, een Vorst en Rechters kint,
 Van yder een gelieft, van yder een bemint.
 Des Werelts-waen-heyls-gloor, oft zins-pops-maelderijen,
 Vermochten mijne ziel haer kuysheyd niet t'ontvrijen,
 (Onroemich) spreek ick dit: Ick was 'tgeen ick beken,
 Een yeder tot vermaeck, 'tgeen ick helaes! noch ben.
 Hoe lang, *Speelnoots* hoe lang, hoe lang mijn deuchts vriendinne,
 Ick nader naer ons huys: O strick verwarde sinnen!
 Waer wildy wederom? wildy van daer ghy zijt?
 Dat d'*Ollem*, *Bueck*, of *Eyck*, oft *Linden* u bevrijdt?
 Wildy den *Populier*, oft *Dennen-boom*, oft d'*Elsen*,
 D'*abeel*, den *Mijrthen-boom*, oft *Ceder* weer omhelsen?
 Wildy den *Lauwerier*, (die voor geen blixem schrickt,)
 Oft *Pallem-maeghden-boom*, wiens lommer elck verquickt,
 Zijn Bruyn-groen-mantel-schaeu noch voor een uurtje stelen?
 Of lust u d'Herder noch in't velt te hooren spelen?
 Als hy d'hooft-slapen vlecht, en met *Eyck-blad'ren* ciert,
 Die op zijn gaetsche Pijp een deuntje tiereliert.
 Graeght u versturven lust te sien de Schaepjens scheyren,
Bloem, *Kruyd*, of *Klaver-gras*? Of lust u by de Meyren
 De spertel-vochte-Vis, in *Vyvers* Beeck te sien?
 Om so voor noch een wijl u droeve ramp 'tontvlien.
 Saeghdy noch gaeren eens de *Hurzelende-Bijen*,
 In't Honich-rijcke-velt, hun Zuyker-lekkernijen,
 Uyt *Lentens* schoon gebloemt graegh stelen door 'tgezuyk?
 Lust u het Vissen weer, met Angel, Net, of Fuyck,
 In *Iabocx* klaren vloed, soet-spelich te sien plegen?

Neen alles ist verby, 'kben nergens toe genegen,
 'kHeb in mijn droeve reys genoech gesien. Ick gae,
 Mijn tijdt die is verby, ick sukkel, 'ksit, ick stae.
 Ick treur, ick klaegh, ick schrey, 'kdoe d'*Echo* antwoord geven
 En onderwijl verloopt 'tglas van mijn ionge leven.
 Ha, *Speelnoots*, 'twerd nu tijt dat ick wert uytgeroeyt,
 My dunckt ick sie mijn dood! 'ksie dat de vlamme gloeyt!
 Door zins-gemerck te wis, 'kmoet in de ingewanden
 Van 'tal-verterend vyer, *God* zijn ten offerhanden.
 Mijn Vader, siet, ick kom, ick kom, 'kversnel mijn gang,
 Mijn tijt die is vervult, mijn leven duert te lang.
 Wat seg ick? neen ten doet, wel hoe! is d'uyr verdwenen?
 Moet ick? moet ick? Ach ia! Ay *Speelnoots* k'gae nu henen,
 'kSal dees Bloem-rijke weg, noch 'tLoof niet meer betréen.
 Ick ga, ghy blijft, maer dit sy u voor 'tlest gebéen:
 Als iaerlijckx desen dach vervalt, of is verschenen,
 Alsdan gaet uyt, en wilt mijn droeve doot beweenen,
 Belooft my dit?

EER. M

Ach, Vrou!

MIR.

wel hoe? hoe, wat is dit?
 Weygertmen een Maeghd, die in belofte sit?
 Die niet een sterflijck beeld in 'theylich Echt sal trouwen.
 Maer die noyt Oogh en sach, *Die* sal mijn ziel behouwen.
 Noch heylich offer-vuyr, noch swaert can wy niet schéen,
 Van dien ick eygen ben, die my in't wit sal kléen.
 Die my een Maegden-kroon sal om het voorhoofd drukken
 Daer mijn Ziels-eenich-heyl en blyschap sal gelukken.
 Viert heughlijk mijn gedenk, ik gae en kom niet weer:
 Den Hemel zegghen dy, en geeft u vreucht en Eer.

TWE. M

Me-Vrou al 'tgeen ghy wilt, dat sullen wy volbrengen,

MIRIA.

Wel gaen wy dan, den dagh sal om ons réen niet lengen.

EER. M

Wel zaligh was de Soon van de'ouden *Abraham*,

TWE. M

De Dochter insgelijckx die ons van Iephthah quam.

Derde Handeling. IX. Vytcomste.

LEVYT. IEPHTAH.

LEVYT

Hoe ist voorsien-geval na Godes wijse schikking,
 Geregelt na zijn woort: Den eenen tot verquikking,
 Wanneer hy door de Zee van droefheyt heeft geréen.
 En d'ander die de Lucht wil na'dren door *Trophéen*,
 In volle rijke vreucht verworven door de Zeghe,
 Die loopt het avontuer voor stroom en wint wel tegen.
 Helaes! Heer *Iephthah*, laes! dijn Vorstelijcke staf,
 Brengt dy by ons meer ramps, dan uyt 'tgeluk dy gaf.
 Voor henen in ons *Tob*, als ghy d'uytheemsche plondert,
 En op d'onveyle baen noch vrient noch vyand sondert,
 De achteloose staet bevest door Rooverij,
 Helaes! was u meer waert als d'hooge heerschappy.
 En had u Israël noyt tot een heyl vercoren,
 So haddy noyt u erf, oft liefste vreughd verloren.
 U Dochter die natuur int voorhoofd heeft gemaelt,
 De schaemt en eerbaerheyt: Wiens suyvre deught bestraelt
 'Ontelbaer maeghden heyr, door stichtelijcke spreuken,
 Gevloeyt uyt wijsheys-beek, die nimmer waerheyt kreuken.
 Wat wildy doen, ô Vorst? Wildy u eenich kint
 d'Heer offren door het vyer? O Prins! ô Prins versint.
 Men leeft in't Priester-boeck: Capittel twintich seven,
 Ghy cond een Lijf-rantsoen, of schatting daer voor geven,
 'tStrijdt teghens liefd en recht, die ghy verbreken sult
 En beter is de Wet, dan uwen Eed vervult
 Nu wildijt God voldoen, ghy stoot tegen den prikkel
 U Verssenen: komt, en geeft eens twee maels vijf den sikkel,
 (Na 'theylichdoms gewicht,) in Silver voor den Heer,
 Oft anders ist u quaet, en sondich sonder Eer,
 Verwerpt dit bloedich stuck, 'tstrijt tegen d'heylge wetten.

IEPHT.

Wat recht isser, of wet? dat ick het mach beletten?

LEVYT

'tRecht van de Schatting Heer, voor sonderlinghe Eet.

IEPHT.

Ick vraeg u oft my kan bevrijden?

LEV.

God die 'tweet,
En kent u g'loovich hert onsteecken door liefd's vlammen
Sy vierichlijck gebéen, hy wil sich niet vergrammen.

IEPHT.

Wat rady my tot 'tgeen, den Hemel nimmer moet
Gedogen? neen, ô neen! die zijnen mont op doet
En d'Heere yet belooft, dat salmen niet vertrekken,
Leeft m'in 'tverhaal des Wets. God wil mijn zonde dekken,
k'Heb sottelijck belooft, nochtans mijn ziel verstrickt,
Vrywillich ist geschiet: My dunckt de Son die blickt
En wil mijn heerlijkheyt beswalcken door mijn „ dwaesheyt!
Kan ik't weerroepen? neen: mijn Dochter vry helaes „ schreyt
Vry maeghden schreyt met haer, dewijl ick heb verschult
Een quaet, daer sy om sterft,

LEV.

neen heer so niet, g'en sult?

IEPHT.

Wat sal ick niet voldoen?

LEV.

God sal het u vergeven,

IEPHT.

Mijn naem wert uytgeroeyt,

LEV.

neen hy wert geschreven
By hun, die door 'tgelooft God hebben oyt behaeght.

IEPHT.

Mir!a mijn Bloem, mijn vreught, waert mog'lijk dat ghy saegt
In't vaderlijck gemoet so duysterley begeeren,
Hoe ick u gaerne sou versoenen voor den Heere,
So waerdy dobbel wis, hoe nood ick u ontziel.
Ach! riep den Engel doch dat hy den slach weerhiel?
Maer neen, o neen, mijn kint, u vader sal

LEV.

siet Gode,
Verbiet in zijne wet, en spreek: *Ghy sult niet dooden.*

IEPHT.

Recht tot zijn eygen wraeck, ons s'naesten goet of bloet,
Ick offer d'Heer na twoort. helaes! Moet ick? ja k'moet!
O wee rampsalich Vorst.

LEV.

So werdijt door den offer.

IÉPHT.

k'Bevry 'tbelast gemoet, ick ben int minst niet sloffer
Als *Tharahs* soon en was, d'Outvader *Abraham*.

LEVIT

Die had bevel van God,

IÉPT.

En ick die voor my nam
Voor Godes groote gunst danckbarich hem te roocken,
Heb nu t'bevel des wets, dewijl ick heb ghesproken
'tSou my een sonde zijn, die God my eysschen wil.

LEVIT

Wie vonnist onse réen? wie oordeelt ons verschil?

IEPHT.

Volbreng ick't niet, waer heen wil ick mijnselven keere?
Sal ick mijn Heyland self, die my verheft in Eere,
Beloven 'tgeen ick niet volbrengen wil, of soeck?

LEVYT

O vreemde daad!

IEP.

Wat ist, of ick de Zege vloeck?
Belofte, uyr, of dagh? rampsalich my verschenen.
Mijn bloeyssel is verdort! mijn glory is verdwenen!
En ick gae over straet met 'tneergeslagen hoofd.

LEVIT

Heer lost u Dochters Ziel? 'tis dwaesselijck belooft.

IEPHT.

O neen! 'k las gisteren noch: wie derf met d'hoochste spotten
Hy heeft geen wel geval oft lust aen d'reen der sotten.
Hoe wel ick qualijck doe, nochtans noch meerder quaet
Beging ick, so ick liet 'tgeen my te doen nu staet.

Derde Handeling. X. Vytcoemste.*IEPHTAH. MIRIA.***IEPHT.**

Nu is den tijd, ô tijd! verschenen en verstreken,
Dat ick het Godlijck Beeld moet met mijn handen breken.
Nu trilt 'tbeweeghlijck Hert, nu flauwen d'Ad'ren eerst,
En 'tVaderlijke Bloed verkruypt by na om 'tseerst.
De prickling des gemoets, bestrijen 'tHerts bewegen,
En ick onsaligh Vorst, heb nederlaeg verkregen.
Wat nederlaegh, of val ist, die ick nu beweent?
Is yemand mijn party? oft starreker? O neen!
Ick sellefs heb verschult dees daed en my versproken,
En laes! 'twert niet aen my, maer op een Maeghd gewroken.
Mijn Dochter! Dochter! Bruyt! Nu kleedy u in't wit,
Daer ghy in't Rey-gedrang van so veel Maeghden zit.
Daer ghy een Roosen-krans van heyl'ge lessen peerelt,
Daer ghy met tranen neemt u afscheyd van de Weerelt,
Daer Reden-rijck u Tong veel gulden veersen dicht,
Daer u *Gespeeltiens* med' zijn eewichlijck gesticht.
O Lich-star, clare Lamp en Tourts, wiens Lemmets spercken
'kVerdomp door mijne Réen, 'kverniel door mijne werken,

U vriendlijckheit en liefd, u troost, u g'loof en trou
 Verdienet niet, mijn Kind! dat ick u dooden sou!
 Hoe tranen komdy weer ten oogen uytgebobbelt?
 Wat ben ick als een Kind? 'tIs lang genoeg getobbelt,
 En met het vleesch en bloed door 'tsukkelen gestreen.
 Ist Heer u niet belooft? Iae't seker anders geen,
 U Wetten die ghy ons door *Mose* liet beschrijven,
 Die willen het voldoen: 'tWoort moet gesproken blijven.
 Hier naerdert, die my 'thert doch voor een wijle buyght.

Verschooninghe.

MIRIA. met haer Gespelen, EERSTE. TWEDE Maeghd

MIRIA.

Tuyght, *Gespeeltiens* tuyght, tuyght Vader, Hemel tuycht
 Tuyght Maeghden: hoe dat ick gewillich geerne sterve,
 En buygh my onder 'tswaert, gedenckt so menichwerve:
 Als m'in den Tempel leerd *Isaacx* gehoorsaemheyd,
 Hoe willich en getroost hy was ter dood geleyd,
 Dat eenmael doch u geest van slaep-sucht sy ontwikkelt,
 En dat ghy door 'tgesucht om *MirIa* zijt geprikkelt.
 (Hoe wel ick't niet en hoor) so laet u tonge sméén,
 En momp'len binnens monts, dees Rijm-gestelde Réén.
 'Helaes! Hoe schickt de Soon van Abram, met de Dochter
 Van Iephthah? d'Een die was bereyt, en d'ander sochter
 Geen weyg'ring in, vol G'loofs en Liefd door 'sVaders hand
 Verlooft, (doch sonder weet) tot asschen zijn verbrand.'
 Dat dit u Voorbeelt sy, van g'hoorsaemheyd, o Maeghden,
 Ghy Iongmans die oyt laest, en die het wel behaeghden,
 Hoe *Isaack* onverschrickt sich boogh op het gesteent.
 Ten minsten doch een traen om my zijn Suster weent!
 Zijn Suster, d'wijl ick ben hem g'lijck in wil van sinne,
 Geboren inde Echt, van bloed oock een Iodinne,

Maer siet! hy wirt verschoont, en quam noch in het graf.
Geliefdent God daer riep een stem van d'Hemel af.
Hoe nu! wat sal de vrees my wederom beschamen?
Ghespeeltiens vaert wel, gaet, vertreckt, en laet d'eensame
Een lieflijck Offer zijn. Daer komt mijn Vader uyt.

Verschooninghe.

IEPHTAH. MIRIA. TROCHAEVS.

IEPHT.

Mijn liefste eenich Kind, en Gods beloofde Bruyt,
Ongaerne, ach! (God weet) moet ick u licht uytblusschen!

MIRIA.

En ick wil om u Eet u gaerne vriendelijck kussen,
En seggen voor het lest: Mijn Vader, siet! ick ken
Dat ick naest God (u Kind) verbonden eygen ben.
En hebby my verlooft, door twijffelmoedich hopen?
Ghy hebt u niet misgaen, oft oock te verr' verlopen,
Ben ick u eygen niet? Ia Vader zijt te vréen!
'kWil willich om u woort na d'hey!'gen Altaer tréen,
Volbrenghet het Priester-ampt: Siet hier de Offerhande!
Trochaeus, komdy noch? helaes! mijn goede heer,
Ick bid u singht het Lied, een arme Maeght ter eer,
'tGeen d'overstolpte geest in droefheyd heeft gedichtet.
'kNeem oorlof aen u vriendt. Mijn Vader, eer ghy richtet
En vraeght my niet een woord, 'kwerd als een Lam te stom,
tGeen voor zijn scheyrder swijght.

IEP.

Dochter!

MIR.

Vader ick kom.

IEPHTAHS Offerhande.

IEPHT.

Ach! Heer vergeeft het my, ik kent 'kheb my versproken,
'kHeb al te vierichlijck geyvert voor 'tgemeen,
'kHeb al te onbedacht gestort een dwase réen,
Waer door ick 'theylich beeld by d'Altaer heb gebroken.
Doch d'wijle dat ghy my aen *Ammon* hebt gewroken,
En ick het schuldich ben, dy *Zebaoth* alleen.

Soo werd den offer U met waere danckbaerh en
 Voldaen: Die 'kheb belooft. Ay Heere! laet dit roocken
 Voor u door g'hoorsaemhey, waer in ghy my beproeft,
 Wat gelden: siet! ic ben als tot ter dood bedroeft,
 'kHeb heden u gewijt, helaes! die my vertrooste,
 Mijn Dochter, al mijn vreucht, een ted're ionge spruyt,
 Die my op 'therte lag, een u verloofde Bruyt,
Wiens Deughd, 'tGerucht vercond, van 'tWesten tot het Oosten.

TROCHAEVS.

De Spiegel van de Maeghden,
 De Licht-Star vande Deughd,
 Die g'hoorsaemheyd behaeghden,
 Wiens Ziele leeft in vreucht.
 Wiens gulde lessen dringen
 By d'hoogste, daer sy is.
 Sal ick ter eeren singhen,
 Dit tot ghedachtenis:

'tMaeghden-Lied,**Op de Wijse:**

Ick placher te rusten al in den schoot, etc.

**EEn Dochter die uwe Vriendinne was,
 O Maeghden, een offer daer men oyt van las,
 So rampsalich bevonden,
 T'gebeente is verteert tot asch,
 Bedouwt met tranen t'klavrich-gras,
 Sy is door 'tvyer verslonden.**
**2 Sy die noyt haer s'vaders wille weerstre,
 En die noyt haer Ouders onghehoorsaem misde,
 En d'Eere haer Ghesuster
 Hier noemde, is (ghelijck de Zee
 Die dick breeckt t'paligh Bosch ontwee)
 Vernielt, dus zijt geruster**
**3 Mijn Vader, siet uwe belofte volbrocht,
 De vlamme te hongherigh stijght nae de locht,
 Nu ghy comt d'Altaer naken
 Haddy geweest wat meer bedocht
 Ach Vader uwe Dochter mocht
 Blyven onder u daken.**

4. Nu Maeghden, u sellefs so red'lijck verwint,
 Op dat ghy de kuysheyt Ziel-yvrich bemint,
 Door Heylighe Ghedachten.
 Het alderwaerdighst datmen vint
 Js g'hoorsaemheyt, waer door het Kint
 Sal 'sVaders recht groot achten.
5. En vollegt niet u hoeft, oft krijg'len zin,
 Begheeft u selven niet tot de geyle Min,
 s'Js al te valsch fenynich.
 O soeckt de Deughd, zy leyd u in
 Het heylich Echt, wiens oudt beghin
 Js alderklaerste schijnich.
6. Gespeeltjens zijt gheensins door schoonheyt bekoort,
 Siet op geen staeten, noch Rijckdomme. Een woort
 Jn yvricheyd gesproken:
 Doet my sterven, en ick moet voort,
 Mijn Bloedt besprenght des Altaers boort,
 Met my moetmen d'Heer roocken.
7. De Prins en den Heer die't alles vermach,
 Die gun u het volgen: Dan een diemen sach
 Haer Vader eerst ontmoeten.
 Sy die voor heen te leven plach,
 En siet geen nacht, maer 'sHemels dach,
 O wendt derwaerts u voeten.

Chooren.

'tGeen geschiet is lang voor henen,
 Is hier wederom verschenen
 Rouw van sinnen afgebeeld.
 Doch siet watter onder speelt:
 Maer versiet u snooden grijsjer
Mome, want g'en wort niet wijser,
 Oft ghy schoon mijn Dichten scheurt,
 En u om mijn sin versteurt.
 Israel die boots kleynmoedich
 Voor, de vrije volcken vroedich
 Een verdruckten slaefschen staet,
 Daer 'tgemeyn door onder gaet.
Ammons doen was onverstandel,
 Gelijck als den Spaenschen handel,
 Die, hoe wel men Réen gebruyckt,
 Voor het licht zijn ooghen luyckt.

'tBedroch, geweld, comt uyt der aerden,
 Over-last die smeeet de swaerden,
 'tVolck wert tot den krijgh geterght,
 En het quaet wert meer ge-erght.
 d'*Outste Geliads*, Staetsche lieden,
 Kiesen om het hooft te bieden
Iephthah. Die gelijck *Nassouw*
 Zijn Ziele voor hun wagen wou.

Hy treckt op den vyand tegen,
 Hy strijdt, en verkrijght den Zeghe,
 En hy slaet een grooten slach,
 Even g'lijck men seggen mach:
 Onsen Helt, Roem van *Orangien*,
 Slaet ter neer, hun die van *Spaengien*,
 (Met zijn hulp) naest Godes macht,
 Waer door hy groote wercken wracht.

Dunckt u 'tzijn voor ons maer fabule?
 Vert' gesochte nieu parable?
 Lieve ist maer fantasy?
 Slaet ons Rijmen dan verby.
 Let hier op: Wie met de Ioden
 God verlaet, en andre goden
 Maeckt, dient, en na hoereert
 'tBeeldt, dat hy als Gode eert
 Of de Hemel waer de vrije
 Leere, door de ketterije
 Wil verdrukken wreet en straf.
 Die sal vallen in het graf,
 'tGraf der zonden, daer d'Hebreeuwen
 In versmoorden, voor veel eeuwen.
 'tGeen u is in Rijm gebrocht,
 En uyt d'Outheyt opgesocht.

Laet dees Handel of Tragedi,
 Laet dit Spel, of dees Comedi

(Maeghden) wesen dy een Eer,
Biedt de valsche min geen Eer.
Iephthahs Dochter zy u Spiegel.
Richters sijt niet al te kriegel
Om te doen 'tgeen God gebiet,
Sulcken Offer wil hy niet.

Wildy dat de Heer u grendels
Sal verstercken. De *Lavendels*
Speel-wijs toonen u 'tvertoogh,
Leven-beeldich voor u Oogh.
Batavia u gevlerckte Kielen,
Steden die vol Menschen krielen
Helpen niet, maer die uyt gonst
Dy beschermt UYT 'SLEVENS IONST.

Blijft Volstandich.